

**ANALIZA IMPACTULUI DE REGLEMENTARE
A PROIECTULUI LEGII CU PRIVIRE LA PARCURILE DIN INDUSTRIA TEHNOLOGIEI
INFORMAȚIEI**

Data: 2 aprilie 2014 – draft

CUPRINS

INTRODUCERE	4
1. SUMARUL EXECUTIV.....	4
2. DEFINIREA PROBLEMEI.....	7
2.1. Aspecte introductive.....	7
2.2. Componenta juridică.....	8
2.3. Elementul analitic al apariției problemei și estimarea dimensiunii acesteia.....	9
2.4. Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu este întreprinsă.....	13
2.5. Scopurile acțiunilor statului.....	14
3. IMPACT POTENȚIAL.....	16
3.1. Beneficii	16
3.2. Costuri.....	18
3.3. Incertitudini	18
3.4. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	19
4. ANALIZA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ.....	20
4.1. Analiza situației sectorului IT în Republica Moldova.....	20
4.2. Analiza impactului măsurilor de stimulare fiscală în alte țări	23
4.3. Determinare nivelului optim al cotei unice de impozitare	27
5. ANALIZA MODELULUI IMPOZITULUI UNIC PENTRU REZIDENȚII PARCURILOR IT.....	32
6. ANALIZA SCUTIRII DE PLATA TAXELOR VAMALE ȘI TVA AFERENTE ECHIPAMENTULUI ȘI UTILAJELOR NECESARE ACTIVITĂȚII REZIDENȚILOR PARCURILOR IT.....	32
7. Alternative la scenariul recomandat	33
7.1. Impactul scenariului 1.....	35
7.2. Impactul scenariului 2	38
7.3. Impactul scenariului 3	38
7.4. Impactul scenariului 4	42
8. STRATEGIA DE CONSULTANȚĂ	42
9. IMPLEMENTAREA	43

10.	INDICATORII DE PERFORMANȚĂ.....	44
11.	DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE ȘI TERMENUL DE ACȚIUNE A LEGII	45
12.	Anexa nr.1: ANALIZA MODELULUI IMPOZITULUI UNIC ȘI A FACILITĂȚILOR LA IMPORT PENTRU REZIDENȚII PARCURILOR DIN INDUSTRIA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI	46

INTRODUCERE

Prezenta analiză a impactului de reglementare (AIR) a fost elaborată în conformitate cu prevederile Legii nr. 235-XVI din 20.07.2006 „Cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător” și Metodologia de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1230 din 24.10.2006).

1. SUMARUL EXECUTIV

În scopul stimulării dezvoltării industriei IT, este necesar să fie create condiții care să faciliteze activitatea companiilor IT locale. În acest sens, Guvernul consideră că una dintre cele mai fezabile intervenții ar fi de a crea parcuri IT, care vor oferi un mediu propice pentru dezvoltarea de afaceri IT inovatoare, atragerea investițiilor străine, precum și a specialiștilor calificați în industria IT, în scopul de a dezvolta și implementa produse și servicii IT competitive pentru piața locală, și mai ales pentru piața externă.

Legea propusă vine drept soluție pentru atragerea specialiștilor propunând implementarea unui mecanism de instituire a parcurilor din industria IT și un șir de facilități rezidenților acestuia.

Contextul macroeconomic actual este favorabil dezvoltării industriei TIC care în pofida unei evoluții macroeconomice fluctuante, a cunoscut o dezvoltare dinamică și o creștere sustenabilă la nivel global și regional. Mai mult, potențialul de dezvoltare a sectorului TIC surclasează majoritatea celorlalte ramuri ale economiei mondiale, fiind și un factor stimulator pentru creșterea economiei per ansamblu.

În Republica Moldova, sectorul TIC este în plină ascensiune. A avut o creștere stabilă, fiind impulsionat în mod special de facilitățile fiscale introduse în anul 2005, devenind mai atractiv pentru investitori, chiar și pe timp de criză, dar și stimulator pentru celelalte ramuri ale economiei naționale.

Deși determinarea cu certitudine a contribuției sectorului TIC din Moldova în PIB, este destul de dificilă, cel puțin din considerentele de dispersare a sectorului pe subsectoare din perspectiva clasificării CAEM dar și din cel al prezenței unei considerabile părți neoficializate (importuri de echipament și prestare de servicii IT), o estimare brută a ponderii activităților declarate din această sferă, s-ar ridica la 6,8 % din PIB.

Conform datelor Biroului Național de Statistică, ponderea persoanelor angajate în prestare de servicii TI – industria productivă din sectorul TIC orientată preponderent spre export, în totalul sectorului TIC, depășește 30 la sută și este în continuă creștere.

Conform prevederilor prevăzute de forma preliminară a Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în forma propusă actualmente, facilitățile fiscale ce ar fi acordate se referă la mai multe categorii de impozite și taxe grupate sub forma impozitului unic în mărime de 12% din venitul din vânzări al rezidenților parcurilor IT, care să încorporeze impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajați și angajatori, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați și angajator, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxele rutiere.

Pentru estimarea impactului legii propuse, au fost analizate scenariile detaliate mai jos de-a lungul unei perioade de 7 ani, respectiv 2015 – 2021. Perioada analizată de 7 ani este perioada recomandată de implementare a măsurii și a fost determinată prin cuantificarea momentului de la care efectele stimulentelor fiscale acordate se așteaptă să dispară, adică nu se mai observă creșteri adiționale în cifra de afaceri a sectorului IT.

Scenariile analizate au fost următoarele:

1. Scenariul „A nu face nimic” / „Status quo”

Această opțiune presupune menținerea situației actuale, adică neintervenția din partea statului. În situația concretă a sectorului IT în Republica Moldova, acest scenariu se traduce prin menținerea facilităților fiscale acordate conform legislației în vigoare până în anul 2016, inclusiv, și eliminarea lor ulterior acestei date, până în anul 2021.

2. Scenariul „Menținerea facilităților existente” / Scenariul de bază

Această opțiune presupune menținerea facilităților fiscale existente pe toată perioada analizată (7 ani), deci și ulterior datei de 1 ianuarie 2017, când aceste facilități ar trebui să expire.

3. Scenariul „Cotă unică de impozitare”

Această opțiune presupune adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerată introducerea cotei unice de impozitare, în următoarele variante:

- a. la nivelul unei cote unice optime de impozitare situată în intervalul 11,2%-12,2%;
- b. la nivelul unei cote unice de impozitare de 12% (situată în intervalul recomandat);
- c. la nivelul unei cote unice de impozitare de 13% (situată în afara intervalului recomandat);

4. Scenariul „Alternativ cotei unice de impozitare”

Această opțiune presupune adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerat un nivel de impozitare mediu situat în cadrul intervalului optim recomandat de 11,2%-12,2% dar menținând sistemul actual de aplicare și colectare a impozitelor și taxelor.

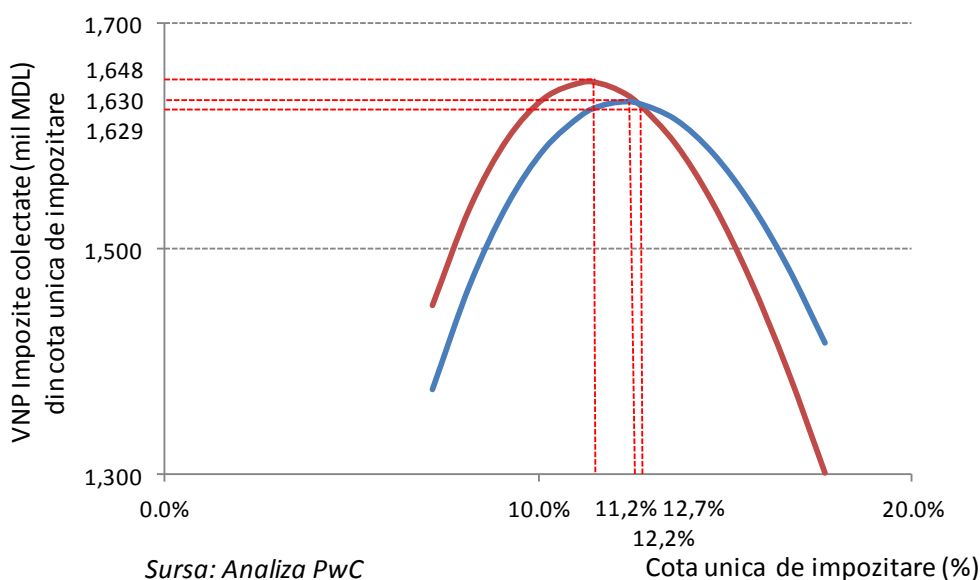
Analiza financiară care a stat la baza rezultatelor prezentate în continuare a presupus replicarea în cazul prezent al Republicii Moldova a rezultatele medii înregistrate în alte țări din regiune (România, Bulgaria și Republica Moldova), ca urmare a unor facilități fiscale acordate în trecut. Impactul acestor măsuri a fost cuantificat la nivelul următorilor indicatori considerați relevanți (variație cifra de afaceri / număr companii / număr angajați la 1% variație impozite și taxe). Această analiză a condus la următoarele rezultate:

1. Menținerea facilităților existente, conform definiției scenariului de bază, presupune o rată medie de impozitare de aproximativ **12,7%** pe perioada analizată 2015 – 2021, ceea ce conduce la o valoare netă prezentă cumulată a impozitelor și taxelor colectate pe perioada analizată de aproximativ **1.629 mil MDL**.
2. În cazul scenariului „Status quo” se estimează o înrăutățire a situației în care s-ar menține facilitățile fiscale actuale (scenariul de bază), impactul fiind cuantificat printr-o reducere a cifrei de afaceri cu aproximativ **1.525 – 1.733 mil. MDL** la nivelul anului 7 de implementare (i.e. 2021) și o scăderea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul **0- 50 mil. MDL (1.579-1.629 mil. MDL** în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare).
3. În cazul scenariului 3.a. (rezultatele scenariului 3.b. sunt incluse în intervalul determinat în cadrul scenariului 3.a.) are loc o îmbunătățire a situației existente (comparativ cu scenariul de bază), impactul la nivelul cifrei de afaceri fiind o creștere cu o sumă din intervalul **248 – 892 mil. MDL** la nivelul anului 7 de implementare (i.e. 2021); în ceea ce privește impozitele și taxele colectate, creșterea cumulată este estimată a se situa în intervalul **1- 18 mil. MDL (1.630-1.647 mil. MDL** în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare).

În cazul scenariului 3.c., introducerea unei cote unice în valoare de 13% (situată în afara intervalului recomandat) conduce la o înrăutățire a situației în care s-ar menține facilitățile fiscale actuale (scenariul de bază), impactul fiind cuantificat printr-o reducere a cifrei de afaceri cu aproximativ **158 – 182 mil. MDL** la nivelul anului 7 de implementare (i.e. 2021) și o scădere cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul **3 – 10 mil. MDL (1.619-1.626 mil. MDL** în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare).

4. Scenariul „alternativ cotei unice de impozitare” este identic cu scenariul 3.a. din punct de vedere al impactului cuantificabil, doar modul de implementare fiind diferit, mai exact atingerea nivelului optim de impozitare se va realiza nu prin introducerea unei cote unice de impozitare ci prin ajustarea cotelor actuale de impunere astfel încât nivelul total de impunere să se situeze în intervalul optim de 11,2%-12,2%. Scopul prezentei analize nu a inclus și o estimare a valorii efective a cotelor categoriilor de impozite și taxe care să conducă la o rată medie a impozitării situată în intervalul recomandat.

Analiza efectuată este sumarizată în graficul de mai jos (care descrie curbe potențiale de evoluție a impozitelor și taxelor așteptate a fi colectate din cadrul acestui sector funcție de nivelul efectiv al cotei unice) și detaliată în Capitolul 4 Analiza economică și financiară.

Pe baza analizei efectuate și sumarizate în paragrafele anterioare rezultă că scenariul 3.a. care presupune o cotă unică de impozitare situată în intervalul **11,2%-12,2%** este cel care produce cele mai importante beneficii, respectiv maximizarea valorii nete prezente a impozitelor și taxelor așteptate a fi colectate pe perioada recomandată de 7 ani, estimată a fi în intervalul de **1.630-1.648 mil. MDL**.

În particular, din cadrul intervalului recomandat mai sus a fost selectată și analizată introducerea unei cote unice de impozitare la un nivel de 12% (scenariul 3.b). Acest scenariu conduce la următoarele efecte pe perioada recomandată de implementare (7 ani):

- Cifra de afaceri în sectorul IT este de așteptat să aibă o evoluție ascendentă pe perioada analizată, creșterea absolută a acestui indicator în acest scenariu față de scenariul de bază fiind estimată să se situeze în intervalul **336 - 389 mil. MDL** la nivelul anului 7 de implementare;

- Numărul de firme care operează în prezent pe piața din Republica Moldova este în prezent de 596 și este estimat să atingă un număr situat în intervalul **695 – 711** la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de angajați în domeniul IT este în prezent de circa 8.330 angajați și este estimat să atingă un număr situat în intervalul **8.725 – 8.958** angajați la nivelul anului 7 de implementare;
- Creșterea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul **0- 14 mil. MDL (1.629-1.643 mil. MDL** în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare).

2. DEFINIREA PROBLEMEI

2.1. Aspecte introductive

Industria tehnologiei informației este unul dintre factorii de bază ai dezvoltării durabile a societății și a economiei, a competitivității și îmbunătățirii calității vieții.

La momentul actual se simte necesitatea de a valorifica și stimula dezvoltarea industriei IT prin facilitarea activității întreprinderilor autohtone mici și mijlocii din sectorul IT, precum și prin atragerea investițiilor locale și străine în sectorul dat.

Luând în considerare specificul produselor industriei IT de a fi ușor exportate, aceasta reprezintă o perspectivă de dezvoltare a exporturilor și o platformă de atragere a investițiilor.

În scopul stimulării dezvoltării industriei IT, este necesar să fie create condiții care să faciliteze activitatea companiilor IT locale. În acest sens, Guvernul consideră că una dintre cele mai fezabile intervenții ar fi de a crea parcuri IT, care vor oferi un mediu propice pentru dezvoltarea de afaceri IT inovatoare, atragerea investițiilor străine, precum și a specialiștilor calificați în industria IT, în scopul de a dezvolta și implementa produse și servicii IT competitive pentru piața locală, și mai ales pentru piața externă.

Astfel, crearea parcurilor TIC și de inovație pentru atragerea de investiții și tehnologii, încurajarea lansării și dezvoltării de companii noi a fost inclus în Planul de acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2014 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164 din 5 martie 2014).

Potrivit legislației fiscale, companiile IT a căror activitate de bază este realizarea de programe, precum și angajații acestora beneficiază de anumite facilități fiscale dacă întrunesc condițiile prevăzute de lege. Astfel, venitul impozabil lunar al angajaților IT este limitat până în anul 2016 inclusiv la 2 salarii medii lunare prognozate pe economie, iar baza de calcul a contribuțiilor de asigurări sociale datorate de companiile IT calificate este plafonată la 2 salarii medii pe economie prognozate pe economie, această prevedere fiind inclusă în legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat.

Deși se oferă facilitățile menționate mai sus, majoritatea specialiștilor IT lucrează pentru companii străine direct, fără a înregistra persoană juridică sau fizică în Republica Moldova sau fără a avea relații de muncă înregistrate potrivit legislației aplicabile. Respectiv marea parte de produse IT sunt exportate și serviciile IT sunt prestate în cadrul pieței gri. De cele mai dese ori motivul este impozitarea afacerii și/sau lipsa facilităților ce ar permite atât tinerilor specialiști IT să muncească în mod oficial prin înregistrarea unei forme de antreprenariat, precum și companiilor IT străine și autohtone să ofere lucrătorilor săi condiții de lucru și siguranță juridică de angajat.

Legea propusă vine drept soluție pentru problema dată. Astfel, în vederea atragerii specialiștilor IT spre înregistrarea afacerii sale sau angajarea în mod oficial a specialiștilor, legea oferă un mecanism eficient de funcționare a parcurilor din industria IT și un șir de facilități rezidenților acestuia.

Mecanismul propus este menit să soluționeze problema pieței gri a serviciilor IT, precum și să servească drept bază pentru atragerea investițiilor autohtone și străine în sectorul IT din Moldova. Crearea parcurilor IT va oferi infrastructura, servicii de suport, precum și facilități fiscale pentru companii IT.

Deși cadrul juridic actual al Republicii Moldova prevede funcționarea zonelor speciale ce beneficiază de anumite facilități, acestea nu pot fi considerate drept aplicabile pentru a include și mecanismul oferit de prezentul proiect de lege.

Conceptul parcului IT nu poate fi implementat în cadrul zonelor economice libere (ZEL) - Legea cu privire la zonele economice libere nr.440 din 27.07.2001, deoarece mecanismul de aplicare a criteriilor și facilităților se diferențiază esențial după cum urmează:

- Activitățile pasibile de practicat în cadrul ZEL (producția industrială) nu cuprind activitățile IT prevăzute de Lege;
- Teritoriul ZEL este delimitat economic, iar în limitele acestuia aplică regim vamal specific. Conceptul Legii nu presupune delimitarea economică a teritoriului parcurilor IT, și nici aplicarea unui regim vamal specific unui teritoriu delimitat.

Conceptul parcurilor IT la fel nu este posibil de implementat în cadrul parcurilor industriale (Legea cu privire la parcuri industriale nr.182 din 15.07.2010) din următoarele considerente:

- Sediul rezidentului parcului industrial trebuie să fie în cadrul parcului, or, conceptul de servicii IT nu presupune o locație de facto obligatorie în cadrul parcului datorită specificului său;
- Parcul industrial presupune existența obligatorie a terenului și clădirilor destinate parcului, precum și a infrastructurii tehnice și de producție;
- Rezidenții parcurilor industriale nu beneficiază de facilități fiscale.

Nici parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare (Legea cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare nr. 138 din 21.06.2007) nu pot servi drept bază pentru îndeplinirea obiectivului propus de proiectul de Lege, odată ce tipurile activităților pasibile de practicat se limitează la cercetare și inovare și nici nu oferă facilitățile fiscale și de alt gen ce ar impulsiona dezvoltarea sectorului IT.

Luând în considerare cele expuse, adoptarea Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației poate fi considerată drept o soluție optimă în vederea atingerii obiectivelor propuse în domeniul promovării sectorului IT.

2.2. Componenta juridică

Proiectul Legii vizează mai multe aspecte, reglementate de diferite acte legislative de bază.

Constituția Republicii Moldova

Potrivit Constituției, statul trebuie să asigure inviolabilitatea investițiilor persoanelor fizice și juridice, inclusiv străine. În acest sens, proiectul de Lege propus este menit să asigure condiții optime pentru atragerea și asigurarea investițiilor atât autohtone, cât și străine.

Codul Fiscal (nr.1163-XIII din 24.04.1997), Legile bugetare anuale

Potrivit legislației fiscale (art.7 alin. (1) al Codului Fiscal) impozitele și taxele de stat și locale se stabilesc, se modifică sau se anulează exclusiv prin modificarea și completarea Codului fiscal. Implementarea facilităților prevăzute de proiectul de Lege va presupune modificarea și completarea Codului fiscal, Legii cu privire la tariful vamal, Legii anuale a bugetului de stat, Legii anuale a bugetului asigurărilor sociale de stat, Legii anuale a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală, precum și a altor legi ce reglementează asigurarea obligatorie socială și medicală.

Legea privind finanțele publice locale (nr. 397 din 16.10.2003)

Având în vedere faptul că proiectul de Lege presupune introducerea impozitului unic, ce include și taxele locale, urmează să fie ajustate și bugetele autorităților publice locale în rază cărora se vor deschide parcurile IT. Proiectul de Lege nu încalcă principiile autonomiei locale, o parte din impozitul unic colectat urmând a fi distribuit bugetelor unităților administrativ teritoriale.

Legea cu privire la ajutorul de stat (nr. 139 din 15.06.2012)

Potrivit legislației, ajutorul de stat poate fi exprimat prin transmiterea de bunuri publice, inclusiv sub formă de mijloace financiare, către o întreprindere sau prin renunțarea de către furnizor la anumite venituri viitoare, certe sau posibile pe care le-ar obține de la un beneficiar, de exemplu cum ar fi: subvențiile și/sau subsidiile; anularea sau preluarea de datorii; scutirile, reducerile, garanții, amânările sau eșalonările la plata impozitelor și taxelor.

Respectiv acordarea facilităților fiscale sau de alt gen va fi considerat drept ajutor de stat. Acest lucru implică avizarea Legii de către Consiliul Concurenței a Legii.

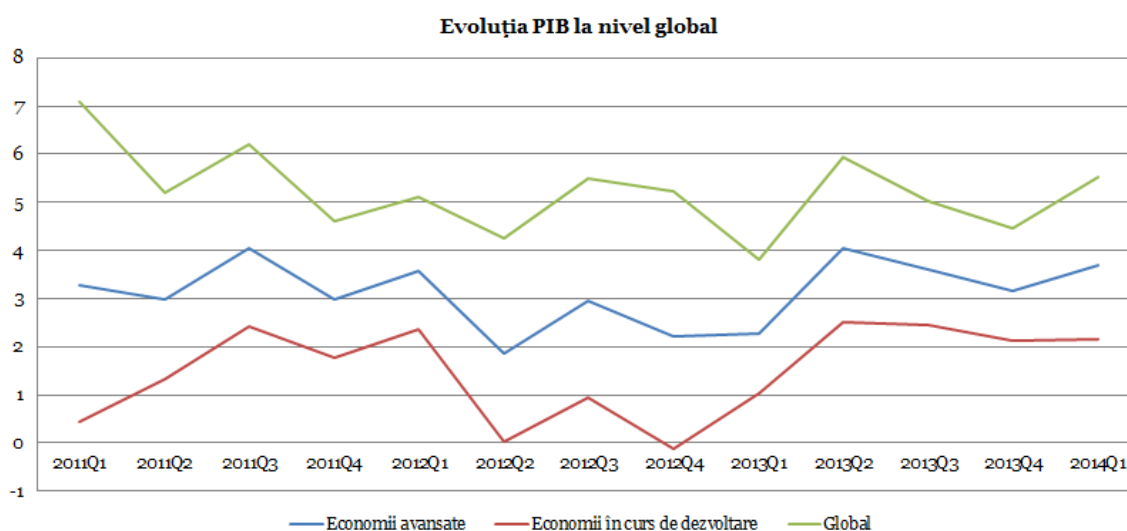
Strategia națională de dezvoltare "Moldova 2020" (Legea nr. 166 din 11.07.2012)

La Capitolul *Business: Reguli clare de joc* / secțiunea „Viziune Strategică” se menționează că Republica Moldova își propune să îmbunătățească condițiile de activitate ale mediului de afaceri, astfel încât până în anul 2020 riscurile și costurile asociate fiecărei etape a ciclului de viață al afacerii să fie mai mici decât în țările din regiune, acesta fiind guvernat de principiul liberei concurențe.

Impactul îmbunătățirii mediului de afaceri va fi exprimat în sporirea investițiilor, majorarea numărului de întreprinderi funcționale motivate să implementeze inovații, capabile să creeze locuri de muncă atractive, să asigure productivitate înaltă, efect susținut prin avansarea Republicii Moldova în clasamentele internaționale „Doing Business”, Indicele competitivității globale, Indicele libertății economice și Indicele de performanță logistică, așa cum este descris mai jos.

2.3. Elementul analitic al apariției problemei și estimarea dimensiunii acesteia

După o perioadă de recesiune, perspectivele economice mondiale se ameliorează în termeni relativi, cu precădere în ceea ce privește redresarea economiilor avansate, în unele țări emergente ritmurile de creștere însă încetinindu-se.

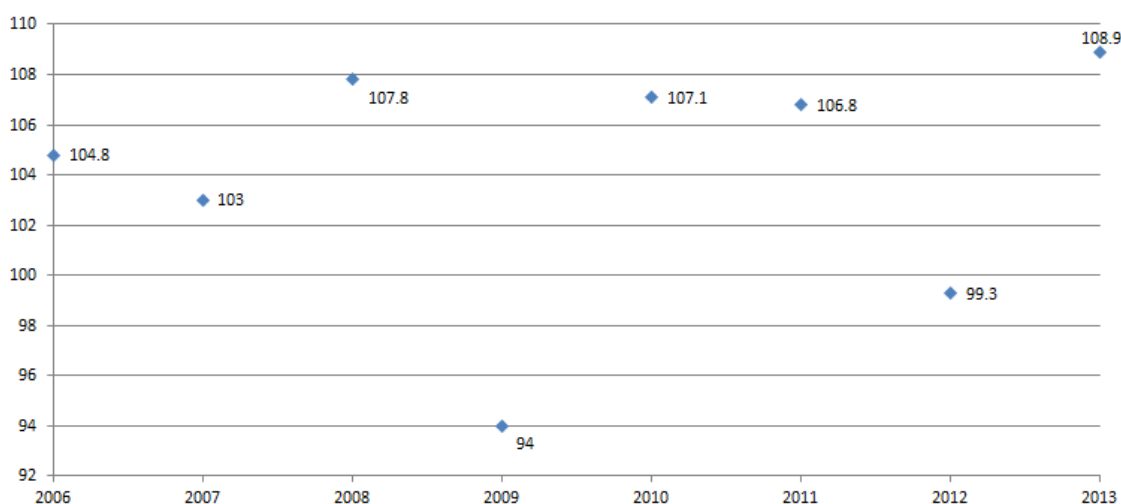
Sursa: WEO, FMI

Conform ediției din ianuarie 2014 a World Economic Outlook al Fondului Monetar Internațional, creșterea produsului global se estimează să ajungă la 3,7% în 2014 și 3,9% în 2015, îmbunătățindu-se față de evoluția din ultimii ani.

În economiile dezvoltate, activitatea se așteaptă să se accelereze treptat, iar cererea finală pare să crească conform așteptărilor anterioare. În țările de bază ale Uniunii Europene se atestă o redresare a economiilor. Prognoza de creștere anuală pentru țările dezvoltate în 2014 este de 2,2% - 2,3 % în perioada 2014 - 2015, impulsionată de o economie mai puternică a Statelor Unite ale Americii și o reducere substanțială a înăsprii fiscale (cu excepția Japoniei). În țările emergente și în curs de dezvoltare prognoza ritmurilor de creștere economică a fost revizuită spre micșorare, cu excepția Chinei și Indiei. Un ritm mai sporit (5,1 % în 2014 și 5,4 % în 2015) se va atesta în țările în curs de dezvoltare.

Creșterea economică în Comunitatea Statelor Independente (CSI) însă va continua să încetinească față de cea din 2012 (3,4%) din cauza diminuării cererii externe și investițiilor interne reduse. Astfel, creșterea economică în CSI este prognozată la 2,6% în 2014 și se va ridica la 3,1% în 2015, situația deosebindu-se pentru diferite grupuri de țări (importatoare / exportatoare de energie).

În acest context, după recesiunea din anul 2012, economia Moldovei în anul 2013 a intrat într-o perioadă de relansare. Aproape toate tipurile de activități economice au înregistrat progrese: sectorul industrial și de producție agricolă au evoluat pozitiv, inflația a fost moderată, indicatorii monetari și bugetari au crescut, s-a remarcat creșterea veniturilor populației, numărul populației ocupate și diminuarea numărului șomerilor.

Evoluția PIB în RM (% fata de anul precedent, preturi comparabile)

Sursa: BNS

Pentru anii 2014-2020 se prognozează o creștere medie a PIB de 10% anual, conform datelor Business Monitor International pentru Moldova. Conform Ministerului Economiei al Republicii Moldova, la baza acestei creșteri vor sta următoarele premise:

- îmbunătățirea contextului economic-financiar la nivel mondial;
- promovarea mai intensă a exporturilor;
- dezvoltarea și susținerea întreprinderilor din sectorul privat din partea statului (prin simplificarea inițierii afacerilor, facilitarea fluxului de credite, înlăturarea barierelor neargumentate pentru comerț etc.);
- continuarea reformelor structurale;
- dezvoltarea sectorului real al economiei, inclusiv prin atragerea investițiilor străine directe în economia națională;
- promovarea unei politici fiscale prudente și implementarea reformelor menite să reducă cheltuielile publice ineficiente;

- asigurarea stabilității financiare prin menținerea ratei inflației la nivel redus și stabilității cursului de schimb etc.

Potrivit datelor Ministerului Economiei al Republicii Moldova, factorul important care se așteaptă a contribui la creșterea economiei naționale va fi majorarea investițiilor în active materiale pe termen lung cu o rată medie anuală de circa 6,7% în anii 2014-2017 dar și o majorare a exporturilor cu circa 8,5% anual, urmare a restabilirii cererii externe, ofertei interne la produsele agricole, creșterii calitative a exporturilor, în special, datorită investițiilor efectuate în extinderea și reînnoirea bazei tehnologice, și, respectiv, integrarea produselor moldovenești în fluxurile internaționale.

Contextul macroeconomic expus mai sus este unul favorabil dezvoltării industriei TIC care în pofida unei evoluții macroeconomice fluctuante, a cunoscut o dezvoltare dinamică și o creștere sustenabilă la nivel global și regional. Mai mult, potențialul de dezvoltare a sectorului TIC surclasează majoritatea celorlalte ramuri ale economiei mondiale, fiind și un factor stimulator pentru creșterea economiei per ansamblu.

Regional impact		
Region	GDP impact (US\$ billions)	Number of jobs created
Africa	8.3	618,699
Commonwealth of Independent States	11.8	340,820
East Asia and the Pacific	55.8	2,370,241
Eastern Europe	7.0	159,015
Latin America and the Caribbean	27.0	636,737
Middle East and North Africa	16.5	377,772
North America	25.3	167,650
South Asia	9.4	1,117,753
Western Europe	31.5	213,578
Total	192.6	6,002,266

Impactul digitalizării asupra PIB și locurilor de muncă, 2011

Sursa: Analiza Booz and Company - o companie PwC

În Republica Moldova, sectorul TIC este în plină ascensiune. A avut o creștere stabilă, fiind impulsionat în mod special de facilitățile fiscale introduse în anul 2005, devenind mai atractiv pentru investitori, chiar și pe timp de criză, dar și stimulator pentru celelalte ramuri ale economiei naționale.

Deși determinarea cu certitudine a contribuției sectorului TIC din Moldova în PIB, este destul de dificilă, cel puțin din considerentele de dispersare a sectorului pe industrii din perspectiva clasificării CAEM dar și din cel al prezenței unei considerabile părți neoficializate (importuri de echipament și prestare de servicii) totuși, o estimare brută a ponderii activităților declarate din această sferă, s-ar ridica la 8-10 % din PIB.

Conform datelor Biroului National de Statistica, ponderea persoanelor angajate în prestare de servicii TI – industria productivă din sectorul TIC orientată preponderent spre export, în totalul sectorului TIC, depășește 30 la sută și este în continuă creștere.

Exporturile de servicii TIC au crescut considerabil în ultimii ani, fiind un factor stimulator al creșterii atractivității investiționale a sectorului.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Servicii de comunicații							
Export	59,37	71,19	85,67	114,56	105,21	126,05	133,96

Import	27,28	29	37,55	47,37	39,15	38,13	42,46
---------------	-------	----	-------	-------	-------	-------	-------

Servicii de informatică și informaționale

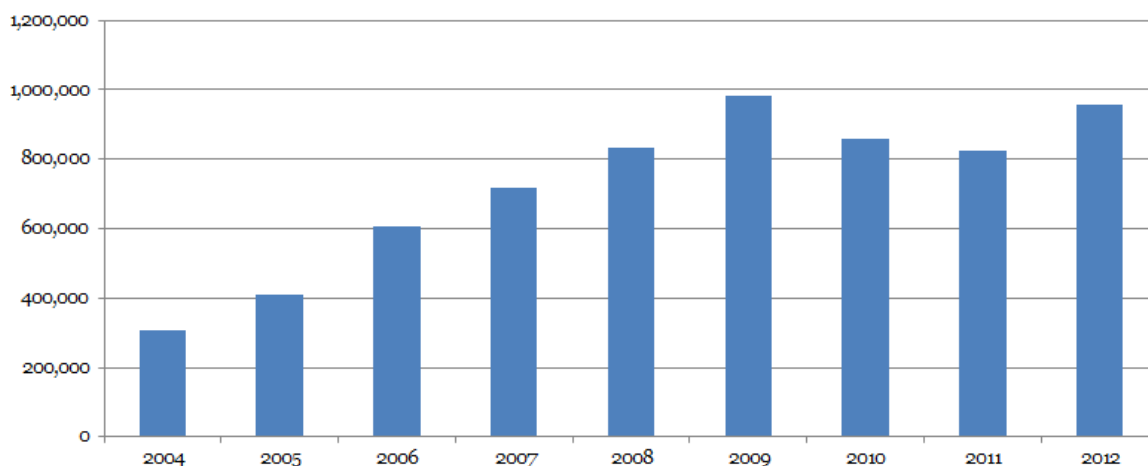
Export	3,64	7,97	14,27	26,27	29,75	33,42	47,84
Import	4,40	5,89	15,65	15,99	23,98	23,63	22,99

Comerțul extern cu servicii IT și comunicații, mil USD

Sursa: ATIC

Consumul intern al produselor IT (hardware și software) în anul 2012 a revenit la nivelul celui din 2009, diminuându-se în perioada de criză.

Cheltuielile companiilor pentru servicii și produse IT, mii MDL

Sursa: BNS

Totuși cifrele prezentate mai sus însă, nu sunt în capacitate să reflecte starea reală a lucrurilor întrucât nu acoperă zona gri a activității din acest sector. Conform datelor prezentate în Cartea Albă a Politicilor 2012, publicată de ATIC, piața de servicii IT subcontractate în Moldova în anul 2009 s-ar fi ridicat la cifra de 54 mil USD, adică de aproape două ori mai mare decât prezintă statistica oficială.

Relevant este însă faptul că, în pofida existenței unei considerabile părți informale a activității din sectorul IT, dinamica dezvoltării sectorului a fost una constantă, chiar și în condiții de criză, acest fapt datorându-se în mare parte introducerii facilităților fiscale în anul 2005, care au asigurat ca și efect:

- diminuarea cotei economiei informale în sectorul IT,
- creșterea ponderii valorii adăugate brute a sectorul IT în PIB de la 0.59% în 2004 la 0.82% în 2011,
- numărul de firme nou-înregistrate în sectorul IT arată un ritm pozitiv de creștere în medie de 14% anual,
- au fost atrase companii multinaționale pe piața IT din Moldova angajate să investească și în continuare și să contribuie la dezvoltarea sectorului IT cu cunoștințele și standardele înalte corporative de afaceri, e.g. Cedacri International (Italy), Technosoft (The Netherlands), Gilat (Israel),
- creșterea cifrei de afaceri a companiilor beneficiare de respectivele facilități, de la 417 milioane MDL în 2004, la 1 650 milioane MDL în 2012, față de o rată medie de creștere a economiei Moldovei de 3,8 % anual,

- dezvoltarea considerabilă a competitivității produselor software create în Moldova a stat la baza majorării semnificative a exportului acestor produse, companiile din sectorul IT ocupând deja o nișă pe piața străină în cadrul proiectelor de lungă durată având un avantaj comparativ prin costuri relativ joase,
- exporturile companiilor din sectorul IT înregistrează un ritm mediu anual de creștere de cca 60 % față de o creștere anuală în medie de cca 15 % a exporturilor Moldovei în ansamblu, în perioada 2005 – 2011,
- numărul de angajați în sectorul IT aproape s-a dublat către anul 2012, față de 2004 contrar unui trend descrescător al numărului de angajați în economie,
- fiscalitatea favorabilă a redus fenomenul “salariilor în plic”, salariile din sectorul IT crescând în medie cu 24% anual față de 13,9 % în sectorul real,
- recrutarea absolvenților universităților IT și motivarea acestora prin salarii competitive, a contribuit la menținerea în Moldova a profesioniștilor IT, respectiv combaterea procesului de migrație a populației apte de lucru.

Astfel, identificarea unei formule de stimulare a dezvoltării sectorului TIC în următorii ani este imperativă pentru continuarea efectelor pozitive pentru industria IT în Moldova, menținerea competitivității ei regionale și contribuția la dezvoltare economică a Moldovei în general.

2.4. Estimarea posibilelor consecințe în cazul în care nici o acțiune nu este întreprinsă

Bineînțeles că trendul de creștere economică regională și conjunctura economică favorabilă la nivel național, ar putea asigura o dezvoltare organică a sectorului pentru o anumită perioadă, însă acțiunile întreprinse și planificate în țările din regiune, vor avea cu siguranță repercusiuni negative asupra acestui sector al economiei naționale.

Astfel, scenariul „a nu face nimic” ar putea duce la:

- creșterea cotei economiei informale pentru sectorul IT,
- diminuarea actualului nivel al ISD precum și scăderea eventualului flux de ISD în sectorul TIC datorită faptului că (i) investitorii străini care deja sunt prezenți pe piața IT a Moldovei ar putea considera relocarea unităților sale către alte jurisdicții mai atractive, (ii) investitorii străini potențiali vor fi determinați să direcționeze investițiile în noi subsidiare (e.g. elaborarea produselor software, centre comune de servicii) către alte jurisdicții mai atractive, (iii) investitorii ar putea stagna dezvoltarea oficiilor din Republica Moldova pe motivul creșterii costurilor,
- reducerea nișei sectorului IT din Moldova datorită pierderii competitivității produselor software elaborate în Moldova fapt ce va influența negativ potențialele oportunități de dezvoltare a afacerilor mici și mijlocii din sectorul IT din Moldova, inclusiv sub aspectul (i) orientării companiilor locale de procurare a software de import, respectiv stimularea exodului de mijloace valutare din țară, (ii) diminuarea transferului de know-how în țară, prin importul soluțiilor integrate; (iii) costuri mai mari ale soluțiilor software de import față de cele locale, ceea ce va influența destul de puternic întreaga economie, considerând creșterea consumului produselor IT pe piața locală.
- venit nerealizat/afectarea acumulărilor la bugetele de stat, de asigurări sociale și medicale,
- diminuarea fluxurilor de valută în țară,
- aspecte de ordin social precum (i) creșterea ratei șomajului datorită eventualelor reduceri de personal, (ii) migrarea profesioniștilor IT din Moldova în căutarea oportunităților de angajare mai avantajoase peste hotare, (iii) reconversie profesională,
- majorarea costurilor Guvernului în atingerea obiectivelor propuse în documentele sale de planificare strategică,
- menținerea ratei de produse software piratate, procurate pe piața locală, care conform unor date la moment este de cel puțin 90 %¹.

¹ Date ATIC

2.5. Scopurile acțiunilor statului

Analiza practicii internaționale², ne permite să constatăm că parcurile IT reprezintă una dintre opțiunile fezabile de dezvoltare a industriei IT și a inovațiilor, asigurând ca și rezultat: sporirea competitivității companiilor IT și a atractivității investiționale a sectorului; stimularea consumului de produse și servicii TIC, inclusiv din partea statului; diminuarea cotei economiei neformale în sectorul IT; eficientizarea parteneriatului public-privat în sectorul TIC.

Aceste și alte beneficii conexe funcționării parcurilor IT au fost expuse în multiple studii elaborate de experți internaționali și locali, precum și acceptate de către Guvernul Republicii Moldova, prin includerea deschiderii de parcuri IT în programele sale de planificare strategică.

Astfel, suplimentar la cele expuse în capitolul 2.1, necesitatea susținerii dezvoltării sectorului IT, precum și crearea de parcuri IT este stipulată în multiple documente de politici ale Republicii Moldova care acoperă atât perioada curentă – Relansăm Moldova, Programul Guvernului 2011-2014, precum și cele de planificare pentru perioada următoare - Moldova 2020.

Astfel, documentul de politici **Relansăm Moldova** conține următoarele afirmații:

- Moldova are o performanță slabă comparativ cu regiunea la capitolul adoptarea serviciilor electronice, din cauza unei strategii slabe vizând sistemul informațional, repartizării inegale a accesului la internet pe tot cuprinsul țării și integrării limitate a tehnologiei informației și comunicațiilor în diverse sectoare;
- Dezvoltarea sectorului IT este încetinită din cauza deficitului de forță de muncă calificată; și
- Dezvoltarea sectorul IT este îngreunată de absența unei strategii coerente de dezvoltare și promovare a industriei.

Pentru îmbunătățirea acestei stări de lucruri, Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova pentru perioada „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” 2011-2014, conține o serie de acțiuni:

- Dezvoltarea sectorului TIC pentru crearea bazei transformării Republicii Moldova într-o societate bazată pe cunoaștere;
- Accelerarea procesului de e-transformare în vederea susținerii agendei de integrare europeană a Republicii Moldova;
- Promovarea instrumentarului TIC și implementarea lui pentru o mai bună guvernare, educație și cercetare, sănătate publică, diversificare a conținutului electronic și digitalizare a patrimoniului cultural, dezvoltare a comerțului electronic;
- Implementarea parteneriatului public-privat pentru e-transformare și atragerea investițiilor locale și străine în domeniul TIC
- Modernizarea sistemului educațional în domeniul TIC prin îmbunătățirea standardelor educaționale, crearea de parteneriate cu companiile private, centre de excelență și laboratoare inovaționale; și
- Dezvoltarea și promovarea capacității de export a sectorului TIC.

Respectivele acțiuni au fost dezvoltate în cadrul:

- **Planului de activitate al Guvernului pentru perioada 2011-2014**
 - Guvernul dorește să utilizeze TIC în calitate de instrument pentru a reinventa și transforma paradigma actuală de dezvoltare și a favoriza tranziția Moldovei spre următoarea generație de economie, societate și guvernare;

² Raportul PwC India, International Good Practice for Establishment of Sustainable IT Parks

- Guvernul actual caută măsurile care să deblocheze creșterea sectorului TIC, asigurând condiții pentru crearea de locuri de muncă, diversificarea economiei și facilitarea comerțului;
 - Guvernul își propune să îmbunătățească accesul companiilor la finanțe, să dezvolte infrastructura comună, cum ar fi parcurile tehnologice, și să promoveze sectorul pe plan internațional; și
 - Guvernul ar putea exercita rolul său de utilizator major al IT pentru a genera cerere în sectorul TIC, sprijinind companii locale pe parcursul dezvoltării inițiale a acestora.
- **Planului de acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2014** (crearea parcurilor TIC și de inovație pentru atragerea de investiții și tehnologii, încurajarea lansării și dezvoltării de companii noi).

Sub aspectul obiectivelor strategice pe termen lung, **Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2020”** este focalizată printre alte priorități de dezvoltare asupra ameliorării climatului de afaceri, promovării politicii concurențiale, optimizării cadrului de reglementare și aplicării tehnologiilor informaționale în serviciile publice destinate mediului de afaceri și cetățenilor.

Adițional, putem menționa faptul că Guvernul Republicii Moldova insistă asupra creării unui cadru propice dezvoltării sectorului IT, inclusiv prin dezvoltarea documentelor sectoriale, cum sunt:

- Strategia Națională de dezvoltare a societății informaționale Moldova Digitală 2020 care are menirea să asigure o dezvoltare sistemică și previzibilă a țării, având la bază principiile enunțate de „Agenda Digitală pentru Europa 2020”.
- Programul strategic de modernizare a guvernării (E-transformare), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 720 din 20 septembrie 2011.

Implementarea ambelor documente va asigura îmbunătățirea guvernării, serviciilor pentru populație și a mediului de afaceri, diminuarea corupției și creșterea competitivității economiei, crearea parcurilor IT fiind unul dintre instrumente în acest sens.

3. IMPACT POTENȚIAL

Scenariul optim recomandat în cadrul acestui raport conform analizei economice și financiare detaliate în capitolul 4 presupune un sistem de impozitare **la nivelul unei rate medii situată în intervalul 11,2%-12,2%**, cu o valoare mediană de 11,7%; acest interval a fost estimat prin replicarea în situația Moldovei a rezultatele medii așa cum au fost detaliate în cadrul capitolului 4 cu privire la impactul măsurilor fiscale adoptate în alte țări din regiune, inclusiv cele aplicate în Republica Moldova în anul 2005.

Astfel, în această situație ne așteptăm la următoarea evoluție a sectorului IT – cuantificată prin calculul indicatorilor prezentați mai jos – în intervalul rezultat din tabelele de mai jos:

Scenariul Optim - rata medie 12,2%

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectivă de impozitare (%)	12.2%	12.2%	12.2%	12.2%	12.2%	12.2%	12.2%
				 ∇			
Cifra de afaceri IT (mil MDL)	1,762	1,983	2,314	2,579	2,971	3,371	3,830
Numar firme IT (unit.)	603	616	628	637	645	655	668
Numar angajati IT (oameni)	8,140	8,216	8,307	8,334	8,288	8,163	8,347
Impozite colectate IT (mil MDL)	214	241	282	314	362	410	466
Variatie vs. scenariul de baza				 ∇			
Cifra de afaceri (mil MDL)	-11	8	105	102	171	194	248
Numar firme (unit.)	7	20	32	41	49	59	72
Numar angajati IT (oameni)	99	321	564	729	821	834	1,018
Taxe colectate (mil MDL)	-10	-9	2	0	7	8	12

Sursa: Analiza PwC

Scenariul Optim - rata medie 11,2%

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectivă de impozitare (%)	11.2%	11.2%	11.2%	11.2%	11.2%	11.2%	11.2%
				 ∇			
Cifra de afaceri IT (mil MDL)	1,734	2,002	2,575	2,827	3,406	3,864	4,474
Numar firme IT (unit.)	619	668	710	746	778	823	877
Numar angajati IT (oameni)	8,384	9,029	9,805	10,345	10,607	10,538	11,357
Impozite colectate IT (mil MDL)	194	224	288	316	381	432	500
Variatie vs. scenariul de baza				 ∇			
Cifra de afaceri (mil MDL)	-39	27	367	350	606	686	892
Numar firme (unit.)	23	72	114	150	182	227	281
Numar angajati IT (oameni)	343	1,133	2,062	2,740	3,140	3,209	4,028
Taxe colectate (mil MDL)	-31	-27	8	2	26	29	46

Sursa: Analiza PwC

3.1. Beneficii

Implementarea prezentului proiect de lege pentru rezidenții parcurilor IT este de așteptat să genereze următoarele efecte pozitive:

- Dezvoltarea continuă a industriei IT din Moldova în condițiile impactului negativ al crizei economice mondiale cât și a provocărilor politice locale;
- Diminuarea presiunii fiscale printr-o valoare mai mică a cotei unice versus valoarea efectivă a ratei medii de impozitare care va stimula competitivitatea durabilă a produselor IT dezvoltate în Moldova, penetrarea și recunoașterea lor pe piețele regionale. Având în vedere că pentru industria IT, costurile salariale reprezintă 70-80% din costurile totale, furnizorii de IT din

Moldova vor avea ca avantaj comparativ un cost relativ scăzut. În acest sens, implementarea legii reprezintă o soluție pe termen lung, având în vedere expirarea facilităților existente în 2016.

- Eventuala simplificare a procedurilor administrative aferente prin instituirea unui impozit unic, micșorarea numărului de plăți către buget și reducerea numărului de raportări fiscale.
- Atragerea pe piața IT din Moldova a companiilor multinaționale, interesate să investească și să contribuie în continuare la creșterea sectorului IT, cu know-how-ul lor și cu standardele înalte de afaceri corporative;
- Angajarea absolvenților specializați în IT, prin oferirea salariilor competitive și asigurarea retenției profesioniștilor IT în Republica Moldova în pofida procesului de migrare a forței de muncă din țară;
- Combaterea fenomenului de economie tenebră și evaziune fiscală.

În termeni cantitativi, comparația scenariului optim cu scenariul de bază (așa cum a fost definit acesta în cadrul Capitolului 7) relevă o îmbunătățire a situației existente în prezent, cu un efect pe perioada recomandată de 7 ani de implementare detaliat mai jos:

- Cifra de afaceri în sectorul IT este de așteptat să aibă o evoluție ascendentă pe perioada analizată, creșterea absolută a acestui indicator în scenariul optim față de scenariul de bază fiind estimată să se situeze în intervalul 248 – 892 mil. MDL la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de firme care operează în prezent pe piața din Republica Moldova este în prezent de 596 și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 668 - 877 la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de angajați în domeniul IT este în prezent de circa 8.330 angajați și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 8.347 – 11.357 angajați la nivelul anului 7 de implementare;
- Creșterea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul 1- 18 mil. MDL în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor aferente fiecărui an de implementare.

Scenariul 3.b, definit prin introducerea unei cote unice de impozitare la un nivel de 12% și prevăzut de forma preliminară a legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației, se situează în intervalul recomandat și conduce la următoarele efecte pe perioada recomandată de implementare (7 ani):

- Cifra de afaceri în sectorul IT este de așteptat să aibă o evoluție ascendentă pe perioada analizată, creșterea absolută a acestui indicator în acest scenariu față de scenariul de bază fiind estimată să se situeze în intervalul 336 - 389 mil. MDL la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de firme care operează în prezent pe piața din Republica Moldova este în prezent de 596 și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 695 – 711 la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de angajați în domeniul IT este în prezent de circa 8.330 angajați și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 8.725 – 8.958 angajați la nivelul anului 7 de implementare;
- Creșterea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul 0- 14 mil. MDL în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor aferente fiecărui an de implementare.

În procesul elaborării prezentei AIR nu au fost identificate impacturi asupra domeniului sănătății publice, securității naționale și protecției mediului înconjurător, dat fiind specificul sectorului în discuție.

3.2. Costuri

La această etapă nu au fost identificate anumite costuri semnificative legate de implementarea acestei alternative având în vedere faptul că aceleași resurse administrative vor fi folosite în administrarea acestei alternative.

După cum se poate observa din tabelele de mai sus, în situația implementării scenariului optim este de așteptat ca pe termen scurt veniturile colectate din impozitele aferente sectorului IT să scadă pe termen scurt (primii 2 ani de la implementare), urmând ca beneficiile acestei măsuri să devină evidente începând cu anul 3 de analiză a efectelor implementării acestor măsuri.

De asemenea, nu au fost identificate costuri aferente implementării asupra mediului de afaceri, ci dimpotrivă, se prognozează o reducere a lor.

3.3. Incertitudini

Există o serie de incertitudini aferente implementării scenariului optim, acestea derivând în principal din faptul că ipotezele care au stat la baza modelului financiar din care rezultă nivelul ratei optime de impozitare pot suferi variații, ceea ce poate modifica rezultatele estimate. Astfel:

1. Întregul exercițiu s-a bazat pe similaritatea rezultatelor înregistrate în alte țări din regiune, inclusiv Republica Moldova, cu efectul așteptat al acestor măsuri în Republica Moldova la acest moment. Există desigur posibilitatea ca sectorul IT în Republica Moldova să reacționeze diferit față de trecut / alte țări având în vedere particularitățile contextului economic de astăzi.
2. Există și alte țări în care au fost implementate cu succes măsuri de stimulare a sectorului IT și pentru care nu au fost cuantificate efectele în cadrul analizei economico-financiare, în special datorită faptului că nu au fost disponibile informații statistice necesare analizei (de exemplu Belarus). Includerea rezultatelor înregistrate în alte țări ar putea conduce la rezultate diferite ale nivelului optim al impozitării.
3. Analiza financiară s-a bazat pe dependența liniară între variația cifrei de afaceri / număr angajați/ număr companii în sectorul IT la 1% variație impozite și taxe, ipoteză care ar putea fi diferită în situația în care fiecare dintre aceste elemente ar putea varia mai mult / mai puțin decât proporțional în cazul ajustării cu mai mult decât o unitate a ratei impozitării.
4. În situația în care se dorește crearea unui parc IT, va exista un procent plătitibil de către companiile din cadrul parcului administratorilor; am considerat că acest procent nu va fi perceput de companii ca o creștere a ratei impozitării ci va reprezenta o economisire de cheltuieli operaționale în același quantum pe care, în absența acestui parc, le-ar fi realizat.
5. Un element cheie în cadrul analizei economico-financiare îl constituie procentul de reflectare a efectelor asupra sectorului IT în funcție de o ajustare în nivelul impozitelor și taxelor. Astfel, în cazul țărilor comparabile, inclusiv situația anterioară a Republicii Moldova, nu am putut izola cât la sută din creșterea cifrei de afaceri, număr companii sau număr angajați se datorează variației de impozite și taxe și cât faptului că sectorul IT este un sector în plină expansiune. Astfel, în scopul analizei efectuate am considerat că sectorul IT ar fi evoluat în linie cu evoluția PIB-ului fiecărei țări și am utilizat un coeficient de 65-75% (care de altfel conduce la rezultatele analizei noastre sub forma unui interval) pentru a cuantifica efectul faptului că sectorul IT este de așteptat să aibă o evoluție mai rapidă decât economia în general.

De asemenea, trebuie avut în vedere faptul că o măsură fiscală, oricât de generoasă, nu are un impact direct proporțional în economie, există un decalaj de timp între momentul introducerii măsurii și primele efecte iar acestea sunt prezente o perioadă determinată de timp după care influența lor se diminuează și dispăre. Modificarea cifrei de afaceri într-un sector economic, la fel ca și creșterea ocupării pot fi determinate de calitățile intrinseci ale țării-gazdă (de exemplu stabilitate politică, dimensiunea economiei, resursele existente, inclusiv cele umane și costul acestora, calitatea infrastructurii, inclusiv a celei de comunicații electronice și accesul la rutele comerciale principale), de ciclul de dezvoltare al

sectorului economic respectiv, ca și de evenimente punctuale ce pot influența comportamentul operatorilor economici la nivel național, regional sau internațional (de exemplu criza financiară din anii 2007 – 2008 a determinat investitorii la prudență în privința expansiunii afacerilor³).

În ceea ce privește implementarea acestui proiect de lege, ar putea fi generate unele incertitudini, cum ar fi:

- Neacceptarea în totalitate a formulei propuse de către acest proiect de lege de către mediu de afaceri de pe o parte, și de către autoritățile de stat pe altă parte.
- Având în vedere experiența recentă ce ține de inițiativa introducerii unui impozit unic în agricultura, ar exista posibilitatea neacceptării formulei de impozit unic pentru rezidenții parcurilor IT de către FMI și alte organizații internaționale.
- Având în vedere agenda Republicii Moldova de integrare în Uniunea Europeană, precum și prevederile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene dar și a Acordului de Asociere parafat către Republica Moldova, regulile speciale privind impozitele și taxele indirecte ar putea fi revăzute.
- Formula propusă a regimului fiscal și vamal ar putea să nu fie considerată de către potențiali investitori drept cea mai atractivă din perspectiva pachetului de facilități oferit și administrării fiscale în corelare cu experiența altor țări din regiune.

3.4. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Considerăm că inițiativa propusă în cadrul proiectului de lege, va impulsiona pozitiv dezvoltarea IMM în domeniul de referință, deoarece va crea premise pentru înființarea de noi întreprinderi în cadrul parcurilor IT. Concomitent, dat fiind că inițiativa dată nu afectează operațiunile curente ale întreprinderilor existente, nu am identificat impact negativ asupra activității IMM.

³ UNCTAD – World Economic Report 2013

4. ANALIZA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Scopul analizei economice și financiare a fost determinat de dispozițiile generale prevăzute în cadrul Capitolului I din Legea cu privire la parcurile din industria tehnologiei și l-a reprezentat estimarea nivelului optim al cotei unice a impozitării în sectorul tehnologiei informației, prin includerea în această cotă a acelor categorii de impozite și taxe prevăzute de forma preliminară a legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației, care concură la impulsivarea dezvoltării acestui sector prin crearea de locuri de muncă, atragerea de investiții străine directe și implicit maximizarea veniturilor fiscale colectate la bugetul de stat.

Obiectiv analiza economică și financiară:

Determinarea nivelului optim al impozitării ⇔ estimarea cotei unice a impozitării care conduce la maximizarea sumelor colectate la buget din impozite și taxe aferente sectorului tehnologia informației.

În acest scop, s-a avut în vedere următoarea metodologie:

1. Analiza situației sectorului IT în Republica Moldova;
2. Analiza impactului avut de măsuri de stimulare fiscală în domeniul tehnologiei informației în alte țări din regiune (România și Polonia);
3. Determinarea nivelului optim al impozitării prin replicarea rezultatelor înregistrate în alte țări din regiune, inclusiv Moldova, în situația prezentă din Moldova.

4.1. Analiza situației sectorului IT în Republica Moldova

În perioada 2005-2011, în scopul stimulării dezvoltării sectorului de tehnologie a informației, au fost acordate facilități fiscale companiilor și angajaților din acest sector în următoarea formă:

- Scutire integrală de la plata impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător;
- Nivel fix al contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajator (prin limitarea bazei lunare fixe la două salarii medii lunare prognozate pe economie pentru fiecare an); și
- Scutirea impozitului pe venit din veniturile salariale ale angajaților IT calificați.

Aceste facilități au fost acordate companiilor încadrate la codul CAEM 72220 - realizarea de programe și consultanță în domeniul dat.

Începând cu anul 2012 au fost ajustate stimulentele fiscale acordate acestui sector în sensul reducerii acestora astfel:

- Plata impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător la nivelul aplicabil întregii economii (12%);
- Menținerea nivelului fix al contribuțiilor de asigurări sociale datorate la nivel de angajator (prin limitarea bazei lunare fixe la două salarii medii prognozate pe economie pentru fiecare an);
- Plafonarea veniturilor salariale impozabile lunar ale angajaților IT calificați la două salarii medii lunare prognozate pe economie pentru fiecare an.

Efectele măsurilor de stimulare fiscală detaliate mai sus au fost cuantificate în cadrul analizei economico-financiare prin calculul următorilor indicatori, considerați relevanți pentru evoluția sectorului IT pe perioada 2004 – 2012:

- Cifra de afaceri generată de sectorul de tehnologie a informației;
- Numărul de angajați;
- Numărul de companii care operează în cadrul acestui sector;
- Valoarea taxelor și impozitelor colectate la bugetul public național generate de acest sector.

Pentru perioada analizată, aceste date au fost furnizate de către Biroul Național de Statistică și Serviciul Fiscal și sunt prezentate în cadrul tabelului de mai jos (datele de mai jos au fost sumarizate exclusiv pentru codul CAEM 72220 - realizarea de programe și consultanță în domeniul dat, sector pentru care au fost acordate aceste stimulente la nivelul anului 2005):

	UM	Sursa	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Analiza situatie existenta										
PIB Moldova	mIn MDL	Biroul National de statistica Moldova (BNS)	32,032	37,652	44,754	53,430	62,922	60,430	71,885	82,349
Numar angajati total economie	mii oameni	Biroul National de statistica Moldova (BNS)	n.a.	2,949	3,661	4,333	5,430	5,595	5,985	6,563
Curs de schimb mediu Euro / MDL	MDL / Euro	BMI	15.18	15.65	16.51	16.58	15.23	15.57	16.42	16.3
Taxe platite de companii IT (3222C)	mii MDL	Estimare PwC / Fisc	6,189	4,537	5,267	5,968	9,722	10,321	17,574	25,882
Cifra de afaceri aferenta companii IT (32220)	mii MDL	Estimare PwC / BNS	90,655	101,909	149,695	291,159	328,365	255,977	272,078	493,535
% CA aferenta companii IT	%	Formula		12.4%	47%	95%	13%	-22%	6%	81%
CA/PIB	%	Formula	0.28%	0.27%	0.33%	0.54%	0.52%	0.42%	0.38%	0.60%
Nr firme IT	unit.	Estimare PwC / BNS	96	110	131	169	179	195	239	276
Nr angajati IT	unit.	Estimare PwC / BNS	649	759	892	1,258	1,413	1,481	1,560	2,070
Rata de crestere organica industri	%	Formula	16.0%	17.5%	18.9%	19.4%	17.8%	-4.0%	19.0%	14.6%
Rata de crestere organica angajati	%	Formula	n.a.	n.a.	24.1%	18.4%	25.3%	3.0%	7.0%	9.6%
Rata efectiva de impozitare	%	Formula - medie 2005-2011	6.8%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%	4.2%

Sursa: Analiza PwC

Conform datelor prezentate mai sus, rata de creștere organică la nivelul cifrei de afaceri și a numărului de angajați din sectorul IT a fost estimată la nivelul înregistrat de evoluția PIB și respectiv numărul angajaților din total economie (interpretată ca evoluție ce ar fi avut loc în absența unor măsuri de stimulare fiscală), în timp ce rata medie efectivă de impozitare a fost determinată la nivelul perioadei 2005-2011 la aproximativ 4,2%, iar în anul 2004, anterior acordării măsurilor de stimulare fiscală, aceasta se situa la un nivel de aproximativ 6,8%.

În categoria „Impozite și taxe plătite de companiile IT” au fost incluse următoarele categorii de impozite, taxe și plăți obligatorii după cum au fost furnizate acestea de către Serviciul Fiscal de Stat și Biroul Național de Statistică pentru perioada 2005-2012: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajatori și angajați, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajatori și angajați, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare, taxele rutiere. Această clasificare a impozitelor și taxelor a avut în vedere considerarea acelor categorii care vor fi incluse în cota unică de impozitare conform formei preliminare a legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației.

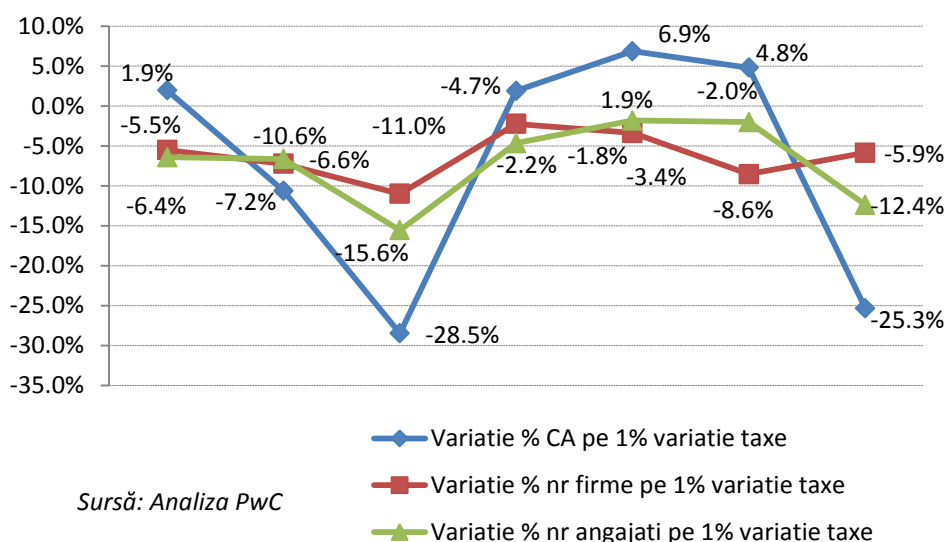
În ceea ce privește contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, valoarea actuală a acestora a fost estimată pe baza fondului salarial raportat de Serviciul Fiscal pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală prin aplicarea procentelor prevăzute de legislația în vigoare, respectiv 23% în cazul angajatorului și 6% în cazul angajaților (anumite diferențe ar putea apărea prin comparație cu valoarea efectivă a acestora). Pentru anul 2004 nu au fost furnizate date referitoare la suma totală a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și nici a sumei salariului și a altor recompense achitate de angajatori astfel că valoarea acestor indicatori a fost extrapolată pe baza datelor înregistrate la nivelul anului 2012..

Totodată, în scopul analizei efectuate s-a avut în vedere și evoluția generală a economiei în Moldova în cadrul aceleiași perioade de referință, cuantificată prin nivelul înregistrat de produsul intern brut, numărul mediu de angajați și cursul de schimb mediu MDL/EUR. În acest scop au fost utilizate informații publicate pe website-ul Biroului Național de Statistică.

Anul 2005 a fost evidențiat în cadrul tabelului de mai sus ca reprezentând anul în care au fost acordate stimulente fiscale acestui sector, conform descrierii anterioare. Astfel, putem considera anul 2005 ca reprezentativ pentru efectele primului an de implementare iar perioada 2006 – 2011 prezintă efectele anilor 2 până la 7 de implementare.

Pe baza datelor statistice prezentate mai sus, au fost calculați următorii indicatori considerați relevanți din perspectiva determinării nivelului optim al impozitării:

- Variația cifrei de afaceri la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de firme la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de angajați la 1% variație rată medie de impozitare.

Conform informațiilor prezentate în graficul de mai sus, variația cifrei de afaceri la 1% variație impozite și taxe se situează în intervalul -28,5% până la 6,9%, valoarea maximă și pozitivă fiind înregistrată în anul 5 de implementare. În ceea ce privește variația numărului de firme și respectiv numărului de angajați la 1% variație impozite și taxe, acestea se situează în intervalul -11,0% - -2,2% și respectiv -15,6% până la -1,8%, valoarea maxime fiind înregistrate la nivelul anilor 4 și 5 de implementare.

4.2. Analiza impactului măsurilor de stimulare fiscală în alte țări

În scopul cuantificării impactului avut de măsurile de stimulare fiscală în sectorul IT, a fost analizată evoluția acestui sector în România și Polonia (acestea fiind țările în care consultantul a putut găsi, în perioada de timp alocată proiectului, serii de date comparabile corecte și complete).

a. România

În România, în cadrul general legislativ aplicabil tuturor sectoarelor economice inclusiv IT, în anul 2004 au fost acordate stimulente fiscale angajaților din sectorul IT sub forma exceptării de la plata impozitului pe venit. Potrivit actului normativ, angajații operatorilor economici care își desfășoară activitatea pe teritoriul României în conformitate cu legislația în vigoare, al căror obiect de activitate include crearea de programe pentru calculator precum și angajații persoanelor juridice române de drept public beneficiază de scutirea de impozit pe venit dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a. posturile pe care sunt angajați corespund listei cuprinzând ocupațiile menționate în anexa nr. 1 din ordin, respectiv analist, programator, proiectant de sistem informatic, etc.;
- b. postul face parte dintr-un compartiment specializat de informatică, evidențiat în organigrama angajatorului, cum ar fi: centru de calcul, direcție, departament, oficiu, serviciu, birou, compartiment sau altele similare;
- c. au diplomă acordată după finalizarea unei forme de învățământ superior de lungă durată sau dețin o diplomă acordată după finalizarea ciclului I de studii universitare de licență, eliberată de o instituție de învățământ superior acreditată, având înscrisă una dintre specializările cuprinse în anexa nr. 2 din ordin, și prestează efectiv una dintre activitățile prezentate în anexa nr. 1;
- d. angajatorul a realizat în anul fiscal precedent și a înregistrat distinct în balanțele analitice, ca urmare a activității de creare de programe pentru calculator destinate comercializării pe bază de contract, un venit anual de cel puțin echivalentul în lei a 10.000 dolari SUA (calculat la cursul de schimb valutar mediu lunar comunicat de Banca Națională a României, aferent fiecărei luni în care s-a înregistrat venitul) pentru fiecare angajat care beneficiază de scutirea de impozit pe venit.

Efectele măsurilor de stimulare fiscală detaliate mai sus au fost cuantificate în cadrul analizei economico-financiare prin calculul următorilor indicatori, considerați relevanți pentru evoluția sectorului IT pe perioada 2003 – 2012:

- Cifra de afaceri generată de sectorul de tehnologie a informației;
- Numărul de angajați;
- Numărul de companii care operează în cadrul acestui sector;
- Valoarea taxelor și impozitelor colectate la bugetul public național generate de acest sector.

Pentru perioada analizată, aceste date au fost furnizate de Institutul Național de Statistică, Bloomberg sau au fost extrase din informații publice de pe website-ul Eurostat. Având în vedere că date privind impozitele și taxele colectate la nivelul sectorului IT nu au fost disponibile, acestea au fost estimate prin considerarea ponderii cifrei de afaceri în sectorul IT vs. cifra de afaceri în total economie și aplicarea acesteia la totalul impozitelor colectate la nivelul bugetului general consolidat al statului. Începând cu anul 2005 din total impozite și taxe colectate la care se aplica ponderea sectorului de IT în total economie au fost excluse impozitele aferente veniturilor salariale, în linie cu noile prevederi legislative adoptate.

Totodată, în scopul analizei efectuate s-a avut în vedere și evoluția generală a economiei în România în cadrul aceleiași perioade de referință, cuantificată prin nivelul produsului intern brut, al numărului mediu de angajați și al cursului de schimb mediu RON/EUR înregistrat. Au fost utilizate informații publice conform raportului emis de Business Monitor International pentru România.

	UM	Sursa	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I.Date de intrare												
PIB Romania	mIn RON	BMI	197,400	247,254	289,311	344,881	416,164	513,930	501,298	523,702	557,560	586,080
Numar angajati total economie	mii oameni	Bloomberg / BMI	9,369	9,139	9,147	9,313	9,353	9,369	9,243	9,240	9,138	9,141
Curs de schimb mediu Euro / RON	RON / Euro	BMI	3.76	4.06	3.63	3.53	3.34	3.7	4.27	4.22	4.24	4.4
Taxe platite de companii IT	mIn RON	Estimare PwC	238.3	269.2	287.4	358.9	530.5	719.1	771.3	786.9	806.5	977.2
Cifra de afaceri aferenta companii IT	mIn RON	INSEE / Eurostat	1,991.9	2,328.8	2,815.4	3,801.2	5,869.0	8,243.0	8,035.2	8,903.5	9,452.2	11,331.6
% CA aferenta companii IT	%	Formula	34%	17%	21%	35%	54%	40%	-3%	11%	6%	20%
CA/PIB	%	Formula	1.01%	0.94%	0.97%	1.10%	1.41%	1.60%	1.60%	1.70%	1.70%	1.93%
Nr firme IT	unit.	INSEE / Eurostat	5,269	5,849	6,913	7,702	8,601	9,720	10,615	9,591	9,185	10,157
Nr angajati IT	oameni	INSEE / Eurostat	17,735	20,281	25,184	29,893	41,884	48,951	46,911	48,854	53,701	60,546
Rata de crestere organica industrie IT	%	Formula	29.8%	25.3%	17.0%	19.2%	20.7%	23.5%	-2.5%	4.5%	6.5%	5.1%
Rata de crestere organica angajati IT	%	Formula	-3.9%	-2.5%	0.1%	1.8%	0.4%	0.2%	-1.3%	0.0%	-1.1%	0.0%
Rata efectiva de impozitare	%	Formula	12.0%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%	9.1%

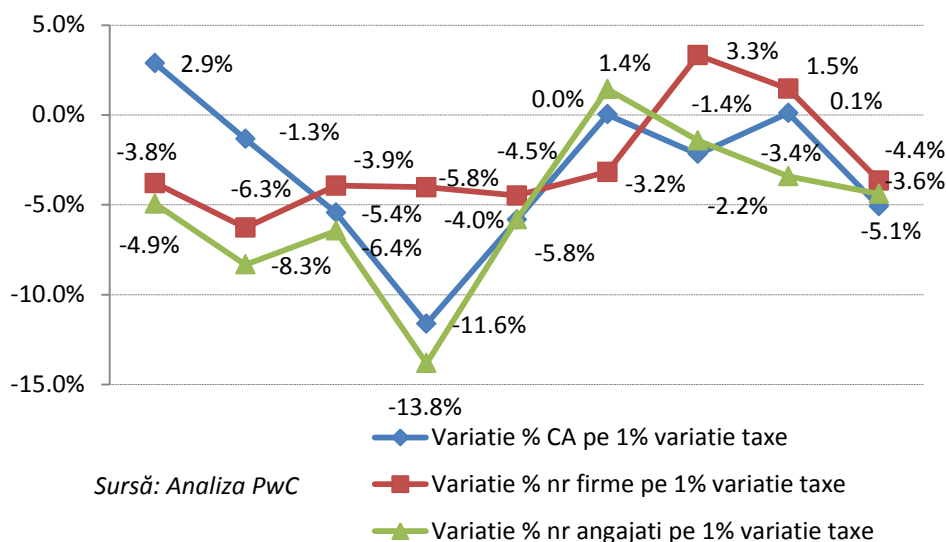
Sursa: Analiza PwC

Anul 2004 a fost evidențiat în cadrul tabelului de mai sus ca reprezentând anul în care au fost acordate stimulente fiscale acestui sector, conform descrierii anterioare. Astfel, putem considera anul 2004 ca reprezentativ pentru efectele primului an de implementare iar perioada 2005 – 2012 reprezintă efectele anilor 2 până la 8 de implementare. În categoria „taxe plătite de companii IT” au fost incluse aceleași categorii de impozite și taxe ca și în cazul Republicii Moldova (deci au fost excluse TVA și taxele vamale) în scopul asigurării comparabilității analizei efectuate.

Conform datelor prezentate mai sus, rata de creștere organică la nivelul cifrei de afaceri și a numărului de angajați din sectorul IT a fost estimată la nivelul înregistrat de evoluția PIB și respectiv numărul angajaților din total economie (interpretată ca evoluție ce ar fi avut loc în absența unor măsuri de stimulare fiscală), în timp ce rata medie efectivă de impozitare a fost determinată la nivelul perioadei 2004-2012 la aproximativ 9,1%, în timp ce anterior acordării de stimulente fiscale aceasta se situa la un nivel de aproximativ 12%.

Pe baza datelor statistice prezentate mai sus, au fost calculați următorii indicatori considerați relevanți din perspectiva determinării nivelului optim al impozitării:

- Variația cifrei de afaceri la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de firme la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de angajați la 1% variație rată medie de impozitare.

Conform informațiilor prezentate în graficul de mai sus, variația cifrei de afaceri la 1% variație taxe se situează în intervalul -11,6% până la 2,9%, valoarea maximă fiind înregistrată în anul 1 de implementare. În ceea ce privește variația numărului de firme și respectiv numărului de angajați la 1% variație impozite și taxe, acestea se situează în intervalul -6,3% până la 3,3% și respectiv -13,8% până la 1,4%, valorile maxime fiind înregistrate în anul 7 și respectiv 6 de implementare.

b. Polonia

În anul 2006 în Polonia au fost implementate anumite măsuri de stimulare a dezvoltării economiei și implicit a sectorului tehnologic sub forma reducerii cu până la 50% a bazei impozabile în cazul cheltuielilor ocazionate de achiziția de produse tehnologice dacă aceste produse tehnologice îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- Sunt tratate ca active necorporale conform legislației în vigoare cu privire la impozitul pe profit;
- Facilitează producția unor bunuri sau servicii noi sau de o calitate superioară;
- Nu au fost utilizate de o perioadă mai lungă de 5 ani.

Condițiile prezentate mai sus trebuie să fie confirmate de o unitate științifică. Această facilitate nu este permisă companiilor care își desfășoară activitatea în cadrul unei zone economice libere.

Efectele măsurilor de stimulare fiscală detaliate mai sus au fost cuantificate în cadrul analizei economico-financiare prin calculul următorilor indicatori, considerați relevanți pentru evoluția sectorului IT pe perioada 2005 – 2012:

- Cifra de afaceri generată de sectorul de tehnologie a informației;
- Numărul de angajați;
- Numărul de companii care operează în cadrul acestui sector;
- Valoarea taxelor și impozitelor colectate la bugetul public național generate de acest sector.

Pentru perioada analizată, aceste date au fost extrase din informații publice de pe website-ul Eurostat și Bloomberg. Având în vedere că date privind impozitele și taxele colectate la nivelul sectorului IT nu au fost disponibile,

acestea au fost estimate prin considerarea ponderii cifrei de afaceri în sectorul IT vs. cifra de afaceri în total economie și aplicarea acestui procent la totalul impozitelor și taxelor colectate la nivelul bugetului general consolidat al statului.

Totodată, în scopul analizei efectuate s-a avut în vedere și evoluția generală a economiei în Polonia în cadrul aceleiași perioade de referință, cuantificată prin nivelul produsului intern brut, al numărului mediu de angajați și al cursului de schimb mediu RON/EUR înregistrat. Au fost utilizate informații publice conform raportului emis de Business Monitor International.

	UM	Sursa	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
I.Date de intrare										
PIB Polonia	mIn PLN	BMI	984,529	1,060,410	1,176,416	1,275,108	1,342,880	1,416,000	1,524,400	1,621,438
Numar angajati total economie	mii oameni	Bloomberg / BMI	14,116	14,594	15,241	15,800	15,868	15,473	15,562	15,591
Curs de schimb mediu Euro / PLN	PLN / Euro	BMI	4.03	3.90	3.79	3.54	4.36	4	4.12	4.13
Taxe platite de companii IT	mIn PLN	Estimare PwC	368.8	400	369.0	531.7	455.3	552.7	645.0	809.7
Cifra de afaceri aferenta companii IT	mIn RON	Eurostat	3,133.2	3,444	4,158.9	6,198.2	5,344.9	6,782.6	8,040.1	9,145.1
% CA aferenta companii IT	%	Formula	10%	10%	21%	49%	-14%	27%	19%	14%
CA/PIB	%	Formula	0.32%	0.3%	0.35%	0.49%	0.40%	0.48%	0.53%	0.56%
Nr firme IT	unit.	Eurostat	20,717	21,285	26,226	27,662	33,846	37,527	41,713	n.a.
Nr angajati IT	oameni	Eurostat	35,937	35,939	47,766	57,389	59,647	67,239	72,684	n.a.
Rata de crestere organica industrie IT	%	Formula	6.4%	7.7%	10.9%	8.4%	5.3%	5.4%	7.7%	6.4%
Rata de crestere organica angajati IT	%	Formula	2.3%	3.4%	4.4%	3.7%	0.4%	-2.5%	0.6%	0.2%
Rata efectiva de impozitare	%	Formula	11.8%	8.7%	8.7%	8.7%	8.7%	8.7%	8.7%	8.7%

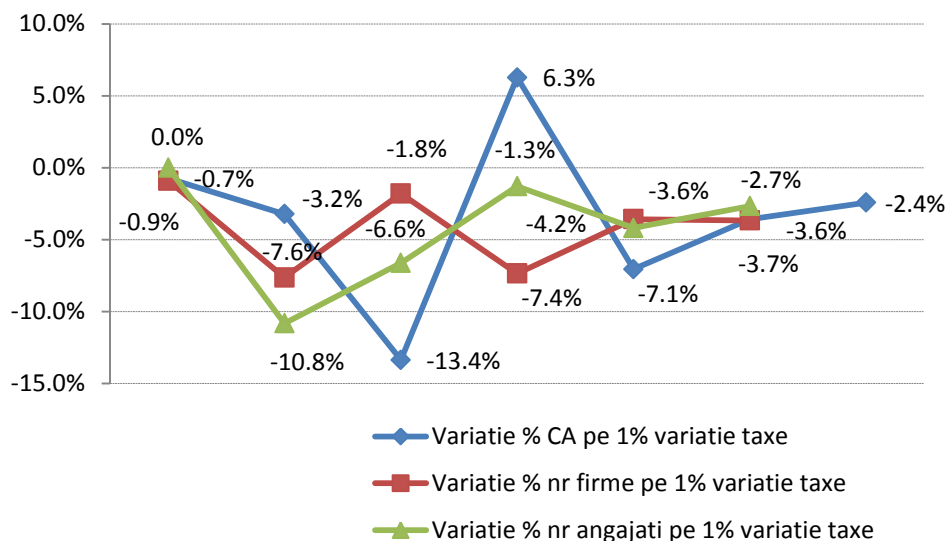
Sursa: Analiza PwC

Anul 2006 a fost evidențiat în cadrul tabelului de mai sus ca reprezentând anul în care au fost acordate stimulente fiscale acestui sector, conform descrierii anterioare. Astfel, putem considera anul 2006 ca reprezentativ pentru efectele primului an de implementare iar perioada 2007 – 2012 reprezintă efectele anilor 2 până la 7 de implementare. În categoria „taxe plătite de companii IT” au fost incluse aceleași categorii de impozite și taxe ca și în cazul Republicii Moldova (deci au fost excluse TVA și taxele vamale) în scopul asigurării comparabilității analizei efectuate.

Conform datelor prezentate mai sus, rata de creștere organică la nivelul cifrei de afaceri și a numărului de angajați din sectorul IT a fost estimată la nivelul înregistrat de evoluția PIB și respectiv numărul angajaților din total economie (interpretată ca evoluție ce ar fi avut loc în absența unor măsuri de stimulare fiscală), în timp ce rata medie efectivă de impozitare a fost determinată la nivelul perioadei 2006-2012 la aproximativ 12%, în timp ce anterior acordării de stimulente fiscale aceasta se situa la un nivel de aproximativ 15%.

Pe baza datelor statistice prezentate mai sus, au fost calculați următorii indicatori considerați relevanți din perspectiva determinării nivelului optim al impozitării:

- Variația cifrei de afaceri la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de firme la 1% variație rată medie de impozitare;
- Variația numărului de angajați la 1% variație rată medie de impozitare.

Conform informațiilor prezentate în graficul de mai sus, variația cifrei de afaceri la 1% variație impozite și taxe se situează în intervalul -13,4% până la -6,3%, valoarea maximă fiind înregistrată în anul 4 de implementare. În ceea ce privește variația numărului de firme și respectiv numărului de angajați la 1% variație impozite și taxe, acestea se situează în intervalul - 7,6% până la - 0,9% și respectiv - 10,8% până la 0,0%, valoarea 0% fiind înregistrată în primul an de implementare.

4.3. Determinare nivelului optim al cotei unice de impozitare

Pe baza analizei prezentate mai sus atât pentru cazul Moldovei cât și al României și Poloniei, au rezultat următoarele niveluri pentru variația cifrei de afaceri pe 1% variație impozite și taxe, variația numărului de firme pe 1% variație impozite și taxe și variația numărului de angajați pe 1% variație impozite și taxe, specifice fiecărui an de implementare, în două scenarii funcție de nivelul selectat al procentului de reflectare al efectelor asupra sectorului IT de o ajustare în nivelul impozitelor și taxelor (65% și respectiv 75%):

III. Analiza impactului de reglementare	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7	An 8	An 9	
<i>Variatie % CA pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	2%	-11%	-28%	2%	7%	5%	-25%	n.a.	n.a.	
Romania	3%	-1%	-5%	-12%	-6%	0%	-2%	0%	-5%	
Polonia	-1%	-3%	-13%	6%	-7%	-4%	-2%	n.a.	n.a.	
Mediana	65%	1%	-2%	-9%	1%	-4%	0%	-2%	0%	-3%
Medie		1%	-3%	-10%	-1%	-1%	0%	-6%	0%	-3%
<i>Variatie % nr firme pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	-6%	-7%	-11%	-2%	-3%	-9%	-6%	n.a.	n.a.	
Romania	-4%	-6%	-4%	-4%	-4%	-3%	n.a.	1%	-4%	
Polonia	-1%	-8%	-2%	-7%	-4%	-4%	n.a.	n.a.	n.a.	
Mediana		-4%	-7%	-4%	-4%	-4%	-4%	-6%	1%	-4%
Medie	65%	-2%	-5%	-4%	-3%	-2%	-3%	-4%	1%	-2%
<i>Variatie % nr angajati pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	-6.4%	-6.6%	-15.6%	-4.7%	-1.8%	-2.0%	-12.4%	n.a.	n.a.	
Romania	-5%	-8%	-6%	-14%	-6%	1%	-1%	-3%	-4%	
Polonia	0%	-11%	-7%	-1%	-4%	-3%	n.a.	n.a.	n.a.	
Mediana		-5%	-8%	-7%	-5%	-4%	-2%	-7%	-3%	-4%
Medie	65%	-2%	-6%	-6%	-4%	-3%	-1%	-4%	-2%	-3%

Sursa: Analiza PwC

III. Analiza impactului de reglementare	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7	An 8	An 9	
<i>Variatie % CA pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	2%	-11%	-28%	2%	7%	5%	-25%	n.a.	n.a.	
Romania	3%	-1%	-5%	-12%	-6%	0%	-2%	0%	-5%	
Polonia	-1%	-3%	-13%	6%	-7%	-4%	-2%	n.a.	n.a.	
Mediana	75%	1%	-2%	-10%	1%	-4%	0%	-2%	0%	-4%
Medie		1%	-4%	-12%	-1%	-2%	0%	-7%	0%	-4%
<i>Variatie % nr firme pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	-6%	-7%	-11%	-2%	-3%	-9%	-6%	n.a.	n.a.	
Romania	-4%	-6%	-4%	-4%	-4%	-3%	n.a.	1%	-4%	
Polonia	-1%	-8%	-2%	-7%	-4%	-4%	n.a.	n.a.	n.a.	
Mediana		-4%	-7%	-4%	-4%	-4%	-4%	-6%	1%	-4%
Medie	75%	-3%	-5%	-4%	-3%	-3%	-4%	-4%	1%	-3%
<i>Variatie % nr angajati pe 1% variatie taxe</i>										
Moldova	-6.4%	-6.6%	-15.6%	-4.7%	-1.8%	-2.0%	-12.4%	n.a.	n.a.	
Romania	-5%	-8%	-6%	-14%	-6%	1%	-1%	-3%	-4%	
Polonia	0%	-11%	-7%	-1%	-4%	-3%	n.a.	n.a.	n.a.	
Mediana		-5%	-8%	-7%	-5%	-4%	-2%	-7%	-3%	-4%
Medie	75%	-3%	-6%	-7%	-5%	-3%	-1%	-5%	-3%	-3%

Sursa: Analiza PwC

În scopul estimării nivelului mediu optim al impozitării în sectorul IT în Republica Moldova prin ajustarea legislației existente, au fost avute în vedere următoarele:

1. Estimarea cifrei de afaceri la nivelul sectorului IT în absența oricăror măsuri de stimulare fiscală ⇔ creșterea organică a sectorului considerată identică cu evoluția așteptată a PIB-ului conform datelor previzionate de Business Monitor International, echivalent cu menținerea ratei medii a impozitării existente;
2. Perioada optimă de implementare a măsurii de stimulare a sectorului IT este de 7 ani și a fost determinată pe baza experienței țărilor comparabile la nivelul primului an în care variația cifrei de afaceri la 1% variație rată medie impozitare devine pozitivă (7 ani);
3. Estimarea nivelului așteptat al cifrei de afaceri pe fiecare an de implementare (de la 1 la 7) pornind de la creșterea organică a acesteia și ajustat cu valoarea medie înregistrată în țările comparabile a indicatorului variația cifrei de afaceri la modificarea cu 1% a ratei medii a impozitării;
4. Estimarea impozitelor și taxelor așteptate a fi colectate la bugetul consolidat prin aplicarea procentului cotei unice a impozitării la valoarea cumulată a cifrei de afaceri pe perioada de implementare a acestei măsuri; de asemenea, a fost estimată și valoarea totală a taxelor și impozitelor estimate a fi colectate din cadrul acestui sector, adică au fost estimate și taxele care nu sunt incluse în cota unică așa cum a fost definită aceasta, respectiv taxa pe valoarea adăugată, inclusiv TVA aferentă importurilor, și taxele vamale; aceste taxe au fost estimate considerând constantă ponderea înregistrată la nivelul anului 2012 a sumelor efectiv colectate din taxe vamale și TVA în cifra de afaceri de la firmele din sectorul IT.
5. Actualizarea valorii cumulate a cifrei de afaceri pe perioada de implementare recomandată a măsurii utilizând rata fără risc a Moldovei; rata fără risc a Republicii Moldova a fost estimată la un nivel de 8,1% prin considerarea randamentului unei obligațiuni guvernamentale emisă de statul argentinian (în lipsa unor emisiuni ale statului moldovean, a fost considerată Argentina, țară cu un rating similar celui acordat Republicii Moldova de către agenția Moody's), cu o maturitate de 15 ani.;
6. Determinarea nivelului optim al ratei de impozitare prin selectarea sumei maxime a impozitelor și taxelor colectate la buget => **11,2%-12,2%** nivelul cotei unice așa cum este definită de legislația propusă, în vreme ce nivelul taxelor vamale și al TVA, inclusiv TVA importuri, a fost estimat să se mențină cu aceeași pondere în cifra de afaceri înregistrat în anul 2012.

Pentru această analiză au fost considerate următoarele categorii de întreprinderi, după cum sunt prevăzute acestea de forma preliminară a legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației:

1. Fabricarea calculatoarelor și altor echipamente electronice pentru prelucrarea informației (D30020);
2. Producția de aparatură electrică de semnalizare acustică și optică (D31623);
3. Producția de aparate de radio și televiziune pentru uz industrial (D32201);
4. Producția de aparate pentru telefonie și telegrafie cu fir (D32202);

5. Producția de aparate de radio si televiziune; aparate de înregistrare și reproducere audio și video și mărfuri accesorii (D32301);
6. Fabricarea aparatelor electrice de măsurat (D33202);
7. Fabricarea aparatelor pentru măsurări radio (D33203);
8. Editarea de programe (K72210);
9. Realizarea de programe și consultanță în domeniul dat (K72220);
10. Prelucrarea datelor (K72300).
11. Activități legate de băncile de date (K72400).

Astfel, la nivelul anului 2012 datele statistice aferente acestui sector indică un nivel al impozitelor și taxelor colectate aferente categoriilor ce ar fi incluse în cota unică (deci exceptând TVA și taxe vamale) de circa 206 mil MLD la o cifră de afaceri generată de 1.650 mil MDL. În anul 2012 numărul de firme din acest sector după cum a fost definit mai sus a fost de 596 companii iar numărul de angajați de circa 8.330 angajați.

Tabelul de mai jos prezintă o detaliere a calculelor efectuate iar graficul ilustrează nivelul optim al cotei unice de impozitare.

Scenariul 65%		Valoare cifra de afaceri (CA)							Total CA actualizata	Valoare taxe ²⁾	Valoare aferenta cotei unice ³⁾
Taxe vamale + TVA ¹⁾	Cota unica impozitare	An 1 implementare	An 2 implementare	An 3 implementare	An 4 implementare	An 5 implementare	An 6 implementare	An 7 implementare			
6.8%	7.2%	1,650	2,050	3,387	3,543	4,842	5,489	6,723	19,173	2,688	1,375
6.8%	8.2%	1,672	2,039	3,170	3,360	4,447	5,043	6,087	17,964	2,698	1,468
6.8%	9.2%	1,694	2,027	2,954	3,172	4,062	4,607	5,479	16,778	2,688	1,539
6.8%	10.2%	1,717	2,013	2,739	2,979	3,687	4,182	4,899	15,620	2,659	1,589
6.8%	11.2%	1,739	1,999	2,526	2,781	3,323	3,770	4,349	14,491	2,611	1,619
6.8%	11.7%	1,750	1,991	2,420	2,681	3,146	3,569	4,086	13,938	2,581	1,627
6.8%	12.2%	1,762	1,983	2,314	2,579	2,971	3,371	3,830	13,393	2,548	1,630
6.8%	12.7%	1,773	1,975	2,208	2,477	2,800	3,177	3,581	12,857	2,510	1,629
6.8%	13.7%	1,795	1,958	1,999	2,270	2,469	2,801	3,108	11,811	2,424	1,615
6.8%	14.7%	1,818	1,940	1,792	2,060	2,152	2,442	2,666	10,803	2,325	1,585
6.8%	15.7%	1,840	1,921	1,588	1,847	1,850	2,100	2,255	9,833	2,214	1,541
6.8%	16.7%	1,863	1,901	1,387	1,632	1,565	1,776	1,876	8,903	2,094	1,484
6.8%	17.7%	1,885	1,880	1,189	1,415	1,296	1,472	1,528	8,016	1,966	1,417

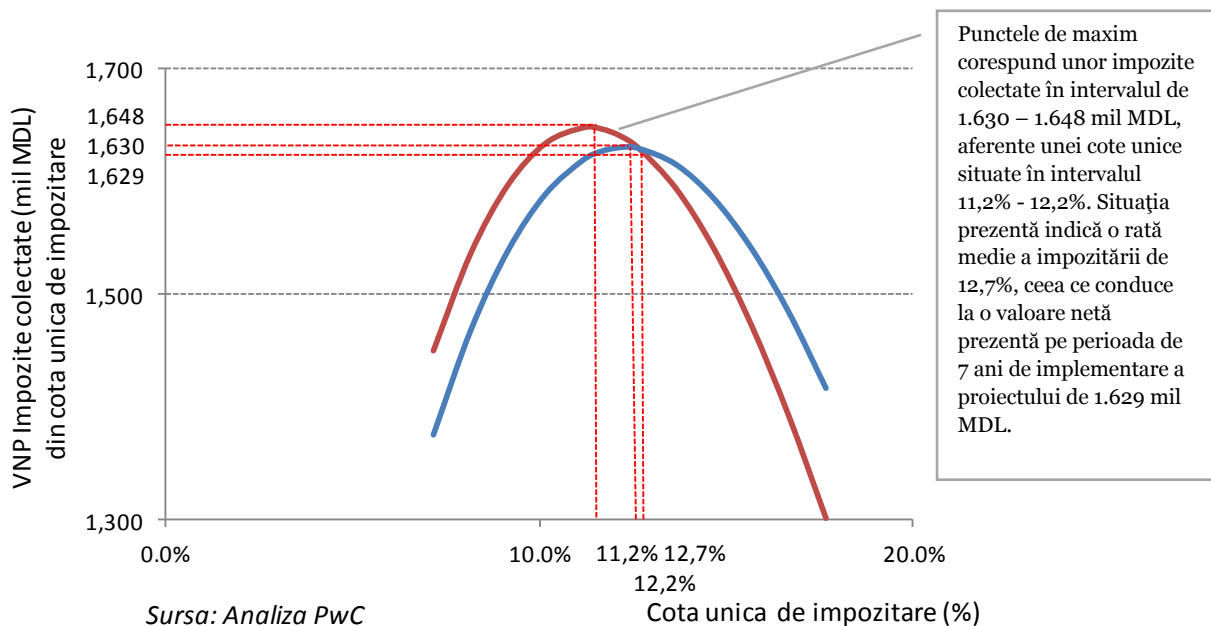
Scenariul 75%		Valoare cifra de afaceri (CA)							Total CA actualizata	Valoare taxe ²⁾	Valoare aferenta cotei unice ³⁾
Taxe vamale + TVA ¹⁾	Cota unica impozitare	An 1 implementare	An 2 implementare	An 3 implementare	An 4 implementare	An 5 implementare	An 6 implementare	An 7 implementare			
6.8%	7.2%	1,631	2,059	3,570	3,693	5,181	5,873	7,283	20,214	2,834	1,450
6.8%	8.2%	1,657	2,047	3,320	3,487	4,719	5,351	6,525	18,799	2,824	1,536
6.8%	9.2%	1,682	2,033	3,071	3,274	4,268	4,840	5,803	17,413	2,790	1,597
6.8%	10.2%	1,708	2,018	2,822	3,053	3,830	4,344	5,119	16,062	2,734	1,634
6.8%	11.2%	1,734	2,002	2,575	2,827	3,406	3,864	4,474	14,748	2,658	1,648
6.8%	11.7%	1,747	1,994	2,452	2,712	3,200	3,630	4,166	14,107	2,613	1,647
6.8%	12.2%	1,760	1,985	2,330	2,595	2,998	3,401	3,868	13,476	2,563	1,640
6.8%	12.7%	1,773	1,975	2,208	2,477	2,800	3,177	3,581	12,857	2,510	1,629
6.8%	13.7%	1,799	1,956	1,967	2,238	2,419	2,745	3,038	11,654	2,392	1,593
6.8%	14.7%	1,825	1,935	1,729	1,995	2,057	2,335	2,536	10,500	2,260	1,541
6.8%	15.7%	1,850	1,912	1,495	1,748	1,716	1,948	2,076	9,399	2,117	1,473
6.8%	16.7%	1,876	1,888	1,264	1,499	1,397	1,586	1,658	8,352	1,965	1,393
6.8%	17.7%	1,902	1,863	1,039	1,248	1,101	1,251	1,281	7,363	1,805	1,301

¹⁾ Ponderea aferenta anului 2012 a sumelor efectiv colectate din taxe vamale si TVA, inclusiv TVA aferent importurilor, de la firmele din sectorul IT. Aceasta cota a fost considerata constanta pe intreaga perioada de analiza.

²⁾ Valoarea impozitelor si taxelor estimate a fi colectate pe perioada analizata, actualizate considerand rata fara risc a Republicii Moldova.

³⁾ Valoarea impozitelor estimate a fi colectate din aplicarea cotei unice.

Sursa: Analiza PwC

5. ANALIZA MODELULUI IMPOZITULUI UNIC PENTRU REZIDENȚII PARCURILOR IT

Analiza modelului de impozit unic pentru rezidenții parcurilor IT este expusă în Anexa nr.1 la prezenta AIR.

6. ANALIZA SCUTIRII DE PLATA TAXELOR VAMALE ȘI TVA AFERENTE ECHIPAMENTULUI ȘI UTILAJELOR NECESARE ACTIVITĂȚII REZIDENȚILOR PARCURILOR IT

Analiza scutirii de plata taxelor vamale și TVA aferente echipamentului și utilajelor necesare activității rezidenților parcurilor IT este expusă în Anexa nr.1 la prezenta AIR.

7. Alternative la scenariul recomandat

În vederea soluționării problemei astfel cum este definit în prezenta AIR, precum și având în vedere practica altor state care au reprezentat obiectul analizei, au fost identificate următoarele abordări:

1. Scenariul „A nu face nimic” / Status quo

Această opțiune presupune menținerea situației actuale, adică neintervenția din partea statului. În situația concretă a sectorului IT în Republica Moldova, acest scenariu se traduce prin menținerea facilităților fiscale acordate conform legislației în vigoare până în anul 2016 și eliminarea lor ulterior acestei date.

2. Scenariul de bază

Această opțiune presupune menținerea facilităților fiscale existente în prezent pe perioada analizată (7 ani), deci ulterior prevederilor legislative existente care presupune menținerea acestor facilități până la nivelul anului 2016.

3. Scenariul „cotă unică de impozitare”

Această opțiune presupune adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerată introducerea formulei de impozit unic în următoarele variante:

- a. La nivelul unei cote unice optime de impozitare situată în intervalul 11,2%-12,2%;
- b. La nivelul unei cote unice de impozitare de 12% (situat în intervalul recomandat);
- c. La nivelul unei cote unice de impozitare de 13% (situat în afara intervalului recomandat);

4. Scenariul alternativ „cotei unice de impozitare”

Această opțiune presupune adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerat un nivel de impozitare mediu situat în cadrul intervalului recomandat de 11,2% 12,2% dar menținând sistemul actual de aplicare și colectare a impozitelor și taxelor.

Mai jos este prezentată o descriere succintă pentru fiecare dintre opțiunile analizate, beneficiile, costul, impactul și incertitudinile aferente.

Scenariul 1. A nu face nimic / Status quo

Această opțiune presupune păstrarea cadrului legislativ actual. În acest sens, constrângerile de bază au fost expuse capitolul „Definirea Problemei”. În scopul comparației mai clare între opțiuni, atragem atenția asupra diferenței dintre opțiunea „status quo” și scenariul de bază, care a fost definit presupunând menținerea facilităților fiscale existente în prezent pe toată perioada de previziune.

Totodată, impozitul unic va cuprinde următoarele impozite și taxe obligatorii:

- impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător
- taxele locale
- impozitul pe bunurile imobiliare
- taxele rutiere
- impozitul pe venit din salariu
- contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajatori și angajați
- primele de asigurări obligatorii de asistență medicală datorate de angajatori și angajați

Scenariul 2. Scenariul de bază

Această opțiune presupune menținerea facilităților fiscale existente în prezent pe perioada analizată (7 ani), deci ulterior prevederilor legislative existente care presupune menținerea acestor facilități până la nivelul anului 2016. Acest scenariu este echivalent cu menținerea pe anii de analiză a unei rate medii a impozitării de 12,7% și menținerea sistemului actual de aplicare și colectare a impozitelor și taxelor.

Scenariul 3. Scenariul „cota unică de impozitare”

Adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerată introducerea formulei de impozit unic în următoarele variante:

- La nivelul unei cote unice optime de impozitare situată în intervalul 11,2%-12,2%;
- La nivelul unei cote unice de impozitare de 12% (situat în intervalul recomandat);
- La nivelul unei cote unice de impozitare de 13% (situat în afara intervalului recomandat);

Scenariul 3.a. propune introducerea unei cote unice la un nivel similar celui optim, determinat în intervalul 11,2%-12,2%.

Conform prevederilor prevăzute de forma preliminară a Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în forma propusă actualmente, facilitățile fiscale ce ar fi acordate se referă la mai multe categorii de impozite și taxe grupate sub forma impozitului unic în mărime de 12% din venitul din vânzări al rezidenților parcurilor IT, care să încorporeze impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajați și angajatori, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați și angajator, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxele rutiere. Aceasta a reprezentat baza pentru scenariul 3.b analizat.

Scenariul 3.c presupune introducerea unei cote unice la un nivel de 13%, situată în afara intervalului recomandat.

Scenariul 4. Scenariu alternativ „cotei unice de impozitare”

Acest scenariu presupune adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerat un nivel de impozitare mediu situat în cadrul intervalului recomandat de 11,2%-12,2% dar menținând sistemul actual de aplicare și colectare a impozitelor și taxelor.

Principalele elemente care trebuie avute în vedere în compararea celor 4 scenarii alternative au fost sintetizate în tabelul de mai jos.

Alternativa	Beneficii	Costuri	Incertitudini	Impact asupra IMM
1. A nu face nimic	Păstrarea cadrului investițional neschimbat ar crea impresia de stabilitate	Expuse la capitolele 2.3 și 7.1	Expuse la capitolele 2.3, 3.3 și 7.1	Se va stimula extinderea economiei informale. Nu se va stimula apariția întreprinderilor noi.
2. Scenariul de bază	Păstrarea cadrului investițional neschimbat ar crea impresia de stabilitate	Expuse la capitolul 7.2	Expuse la capitolele 3.3 și 7.2	
2. Scenariul	Expuse la capitolele 3.1	Expuse la capitolul 3.2	Expuse la capitolele	Expuse la capitolul 3.4

propus	<p>și 7.3</p> <p>Măsura ar fi o soluție de stimulare a sectorului IT mai ales în condițiile în care sistemul actual de stimulente își va înceta aplicabilitatea în 2016.</p>	<p>și 7.3</p>	<p>3.3 și 7.3</p> <p>Investitorii pot considera administrarea impozitului unic de către Administrator ca inacceptabilă din cauza restricțiilor impuse de propriile condiții de guvernanță.</p> <p>Împărțirea riscului între rezidentul parcului și Administrator în cazul unor diferențe de impozite și taxe descoperite la un control fiscal efectuat asupra rezidentului.</p> <p>Impozitul unic ar putea crea abuzuri din partea subiecților impozabili prin diminuarea totalului veniturilor din vânzări ale companiilor și reflectarea mai multor venituri la subconturile contului sintetic 612 „Alte venituri operaționale”.</p> <p>Rezidenții ar putea fi îngrijorați de confidențialitatea datelor aflate la dispoziția Administratorului.</p>	<p>Beneficiarii principali ar fi tocmai IMM-urile prin simplificarea administrării impozitului unic (preluarea acestei sarcini de Administrator).</p>
3. Scenariul alternativ	<p>Expuse la capitolele 3.1 și 7.4.</p> <p>Măsura ar fi o soluție de stimulare a sectorului IT mai ales în condițiile în care sistemul actual de stimulente își va înceta aplicabilitatea în 2016.</p>	<p>Expuse la capitolele 3.2 și 7.4.</p>	<p>Expuse la capitolele 3.3 și 7.4.</p> <p>Impactul estimat al măsurii depinde și de conjunctura economică concretă a sectorului în perioada de implementare.</p>	<p>Expuse la capitolul 3.4</p>

7.1. Impactul scenariului 1

Impacturile acestei alternative au fost expuse detaliat în capitolul „Definirea Problemei”.

Această opțiune presupune menținerea situației actuale, adică neintervenția din partea statului. În situația concretă a sectorului IT în Republica Moldova, acest scenariu se traduce prin menținerea facilităților fiscale acordate până în 2016 și eliminarea lor ulterior acestei date.

În mod prioritar, aceste constrângeri vizează expirarea în 2016 a facilității fiscale de care beneficiază actualmente angajații companiilor a căror activitate de bază este realizarea de programe informatice (i.e.

limitarea venitului impozabil lunar) și a facilității acordată acestor companii la achitarea contribuțiilor de asigurări sociale, aceasta din urmă fiind aprobată anual prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

Totodată, un alt aspect important care ar urma să fie nesoluționat este simplificarea administrării fiscale atât la nivelul statului, cât și la nivelul companiilor din această industrie.

Ca rezultat, în cazul în care nu este întreprinsă nici o acțiune, următoarele efecte negative ar putea fi determinate:

- Creșterea costurilor fiscale ale afacerilor, cu impact negativ asupra investițiilor străine directe
- Investitorii străini care deja sunt prezenți pe piața IT a Moldovei vor considera relocarea unităților sale către alte jurisdicții mai atractive din punct de vedere fiscal, iar investitorii străini potențiali vor fi determinați să direcționeze investițiile alte jurisdicții mai atractive din punct de vedere fiscal.
- Reducerea ponderii sectorului IT din Moldova datorită pierderii competitivității produselor software create în Moldova, fapt ce va influența negativ potențialele oportunități de dezvoltare a afacerilor mici și mijlocii din sectorul IT din Moldova,
- Provocări de ordin social, precum creșterea ratei șomajului datorată eventualelor reduceri de personal, migrarea profesioniștilor IT din Moldova în căutarea oportunităților de angajare mai avantajoase peste hotare, reconversia profesională, ce va conduce la pierderea unor cunoștințe IT dezvoltate.
- Diminuarea veniturilor la bugetul public național;
- Diminuarea intrărilor de valută în țară de pe urma exportului;
- Majorarea costurilor statului în atingerea obiectivelor propuse în documentele sale de planificare strategică;
- Majorarea ratei de utilizare de produse software piratate, procurate pe piață.

În scopul comparației mai clare între opțiuni, atragem atenția asupra diferenței dintre opțiunea „status quo” și scenariul de bază, care a fost definit presupunând menținerea facilităților fiscale existente în prezent pe toată perioada de previziune. Rezultatele aferente menținerii scenariului de bază sunt prezentate în cadrul capitolului 7.2.

Revenind la opțiunea „status quo”, aceasta presupune menținerea unei rate medii a impozitării de 12,7% exceptând taxele vamale și TVA – în anii 2015 și 2016 și revenirea începând cu anul 2017 la un nivel mediu al impozitării în sectorul IT la similar celui înregistrat în anul 2004, anterior introducerii măsurilor de stimulare fiscală (16,5% după cum rezultă din estimarea datelor total sector IT aferente anului 2004 – deoarece datele primite aferente anului 2004 nu au fost complete a fost realizată o estimare a impozitelor și taxelor colectate din total sector IT la nivelul anului 2004 prin aplicarea procentului deținut de acest sector în total cifră de afaceri din economie și multiplicarea lui cu totalul impozitelor și taxelor colectate în economie).

În acest scenariu și considerând rezultatele medii așa cum au fost detaliate în cadrul capitolului 4 cu privire la impactul măsurilor fiscale adoptate în alte țări din regiune, inclusiv în Moldova în anul 2005, ne așteptăm la următoarea evoluție a sectorului IT – cuantificat prin calculul indicatorilor prezentați în tabelul de mai jos:

Scenariul "Status quo" - 75%

mIn MDL / unit.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare %	12.7%	12.7%	16.5%	16.5%	16.5%	16.5%	16.5%
					∥ ∨		
Cifra de afaceri	1,773	1,975	2,332	2,373	1,649	1,973	1,849
Numar firme	596	596	537	475	399	346	308
Numar angajati	8,041	8,041	6,386	4,263	3,120	2,512	2,108
Taxe colectate	225	250	385	392	272	326	305
Variatie vs. scenariul de baza					∥ ∨		
Cifra de afaceri	0	0	124	-104	-1,152	-1,205	-1,733
Numar firme	0	0	-59	-121	-197	-250	-288
Numar angajati	0	145	-1,358	-3,342	-4,348	-4,817	-5,221
Taxe colectate	0	0	105	78	-83	-77	-149

Sursa: Analiza PwC

Scenariul "Status quo" - 65%

mIn MDL / unit.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare %	12.7%	12.7%	16.5%	16.5%	16.5%	16.5%	16.5%
					∥ ∨		
Cifra de afaceri	1,773	1,975	2,316	2,388	1,798	2,137	2,056
Numar firme	596	596	545	491	423	375	339
Numar angajati	8,041	8,041	6,386	4,263	3,120	2,512	2,108
Taxe colectate	225	250	382	394	297	353	340
Variatie vs. scenariul de baza					∥ ∨		
Cifra de afaceri	0	0	107	-89	-1,002	-1,041	-1,525
Numar firme	0	0	-51	-105	-173	-221	-257
Numar angajati	0	145	-1,358	-3,342	-4,348	-4,817	-5,221
Taxe colectate	0	0	103	81	-58	-50	-114

Sursa: Analiza PwC

Comparația scenariului „status quo” cu scenariul de bază relevă o înrăutățire a situației existente în prezent, impactul cuantificat pe perioada recomandată de 7 ani de implementare fiind detaliat mai jos:

- Reducerea cifrei de afaceri în sectorul IT așteptată să se situeze în intervalul 1.525 – 1.733 mil. MDL la nivelul anului 7 de implementare;
- Scăderea numărului de firme în domeniul IT astfel încât la nivelul anului 7 de implementare acesta este estimat în intervalul 308 - 339 firme;
- Scăderea numărului de angajați în domeniul IT astfel încât la nivelul anului 7 de implementare acesta este estimat la aproximativ 2,108 angajați;
- Scăderea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul 0 – 50 mil. MDL în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare.

7.2. Impactul scenariului 2

Această opțiune presupune menținerea facilităților fiscale existente în prezent pe perioada analizată (7 ani), deci ulterior prevederilor legislative existente care presupune menținerea acestor facilități până la nivelul anului 2016. Acest scenariu este echivalent cu menținerea pe anii de analiză a unei rate medii a impozitării de 12,7% și menținerea sistemului actual de aplicare și colectare a impozitelor și taxelor.

În scopul cuantificării impactului fiecărui scenariu, inclusiv cel optim vs. scenariul de bază, principalii indicatori care exprimă evoluția așteptată a sectorului IT în lipsa unor măsuri de stimulare fiscală au fost estimați pe baza următoarelor ipoteze:

- Cifra de afaceri este estimată să evolueze în linie cu așteptările privind evoluția PIB în Republica Moldova. Pentru scopul analizei noastre au fost utilizate previziuni privind evoluția PIB publicate în raportul Business Monitor International 2014 cu privire la Moldova (BMI).
- În absența unor măsuri de stimulare fiscală numărul de firme în domeniul IT este estimat să se mențină constant la nivelul înregistrat în anul 2012.
- Numărul de angajați în sectorul IT se estimează să evolueze în linie cu previziunile BMI pentru numărul de angajați estimat la nivelul întregii economii pe perioada de previziune.
- Nivelul impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT a fost estimat prin aplicarea ratei medii de impozitare la valoarea cifrei de afaceri estimată a fi generate.

Valorile rezultate sunt detaliate în tabelul de mai jos:

Scenariul de baza

mIn MDL / unit.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Cifra de afaceri IT	1,773	1,975	2,208	2,477	2,800	3,177	3,581
Numar firme IT	596	596	596	596	596	596	596
Numar angajati IT	8,041	7,896	7,743	7,605	7,467	7,329	7,329
Impozite colectate IT	225	250	280	314	355	403	454

Sursa: Analiza PwC

7.3. Impactul scenariului 3

Adoptarea legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în care să fie considerată introducerea formulei de impozit unic în următoarele variante:

- a. La nivelul unei cote unice optime de impozitare situată în intervalul 11,2%-12,2%;
- b. La nivelul unei cote unice de impozitare de 12% (situat în intervalul recomandat);
- c. La nivelul unei cote unice de impozitare de 13% (situat în afara intervalului recomandat);

În rezultatul implementării acestui alternativelor a sau b ale acestui scenariu, următoarele efecte pozitive au fost identificate:

- Diminuarea presiunii fiscale care va stimula competitivitatea durabilă a produselor IT dezvoltate în Moldova, penetrarea și recunoașterea lor pe piețele regionale. Având în vedere că pentru industria IT, costurile salariale reprezintă 70-80% din costurile totale, furnizorii de IT din Moldova vor avea ca avantaj comparativ un cost relativ scăzut.
- Eventuala simplificare a procedurilor administrative aferente prin instituirea unui impozit unic, micșorarea numărului de plăți către buget și reducerea numărului de raportări fiscale.
- Atragerea pe piața IT din Moldova a companiilor multinaționale, interesate să investească și să contribuie în continuare la creșterea sectorului IT, cu know-how-ul lor și cu standardele înalte de afaceri corporative;
- Angajarea absolvenților specializați în IT, prin oferirea salariilor competitive și asigurarea retenției profesioniștilor IT în Republica Moldova în pofida procesului de migrare a forței de muncă din țară.

- Creșterea încasărilor la bugetul public național ca rezultat al dezvoltării acestui sector și investițiilor străine.

Impactul cantitativ al rezultatelor așteptate a fi generate de implementarea **scenariului 3.a.** a fost detaliată în cadrul capitolului 3.

În ceea ce privește **scenariul 3.b.**, acesta se bazează pe prevederile stipulate de forma preliminară a Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației în forma propusă actualmente; facilitățile fiscale ce ar fi acordate se referă la mai multe categorii de impozite și taxe, poate cea mai relevantă facilitate din perspectiva impactului financiar și al analizei financiare este cea care se referă la nivelul impozitului unic în mărime de 12% din venitul din vânzări al rezidenților parcurilor IT.

În scopul cuantificării impactului unui astfel de scenariu, am avut în vedere următoarele:

- Nivelul mediu al ratei de impozitare este în prezent de **12,7%** și include următoarele categorii de impozite și taxe: impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajatori și angajați, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajatori și angajați, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare, taxele rutiere. În ceea ce privește contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, valoarea actuală a acestora a fost estimată pe baza fondului salarial raportat de Serviciul Fiscal de Stat pentru primele de asigurare obligatorie de asistență medicală prin aplicarea procentelor prevăzute de legislația în vigoare, respectiv 23% în cazul angajatorului și 6% în cazul angajaților (anumite diferențe ar putea apărea prin comparație cu valoarea efectivă a acestora).
- A fost estimat impactul asupra principalilor indicatori definiți ca relevanți pentru evoluția sectorului IT a ajustării ratei medii a impozitării de la 12,7% în prezent la 12%, rezultat al prevederilor inițiale ale proiectului de lege cu privire la nivelul impozitului unic; pentru scopul analizei efectuate am considerat că taxa de administrare ce va fi achitată de către companii administratorilor parcului nu va fi percepută de companii ca o creștere a ratei impozitării, ci va reprezenta o economisire de cheltuieli operaționale în același quantum pe care, în absența acestui parc, companiile le-ar fi realizat.
- Nu s-a avut în vedere impactul asupra impozitelor și taxelor colectate din alte surse cu excepția procentului de 12% aplicat la nivelul estimat al cifrei de afaceri. Aceste impozite și taxe adiționale ar putea crește povara fiscală și determina un efect mai ridicat în sensul reducerii mai semnificative a cifrei de afaceri și a celorlalți indicatori.

În acest scenariu și considerând rezultatele medii așa cum au fost detaliate în cadrul capitolului 4 cu privire la impactul măsurilor fiscale adoptate în alte țări din regiune, inclusiv în Moldova în anul 2005, ne așteptăm ca evoluția sectorului IT – cuantificată prin calculul indicatorilor prezentați în tabelul de mai jos – să se situeze în intervalul următor:

Scenariul "Cota unica 12%" - 75%		An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7
mln MDL / unit.		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare	%	12%	12%	12%	12%	12%	12%	12%
					⇓			
Cifra de afaceri IT		1,755	1,988	2,372	2,636	3,067	3,480	3,970
Numar firme IT		606	628	645	660	673	690	711
Numar angajati IT		8,195	8,396	8,630	8,759	8,771	8,656	8,958
Impozite colectate IT		211	239	285	316	368	418	476
Variatie vs. scenariul de baza					⇓			
Cifra de afaceri		-17	12	164	158	267	303	389
Numar firme		10	32	49	64	77	94	115
Numar angajati		154	500	887	1,154	1,304	1,327	1,629
Taxe colectate		-14	-12	5	2	13	15	23

Sursa: Analiza PwC

Scenariul "Cota unica 12%" - 65%		An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7
mln MDL / unit.		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare	%	12%	12%	12%	12%	12%	12%	12%
					⇓			
Cifra de afaceri IT		1,758	1,986	2,350	2,615	3,031	3,439	3,917
Numar firme IT		605	624	639	651	662	677	695
Numar angajati IT		8,174	8,328	8,508	8,598	8,588	8,469	8,725
Impozite colectate IT		211	238	282	314	364	413	470
Variatie vs. scenariul de baza					⇓			
Cifra de afaceri		-15	11	142	137	231	262	336
Numar firme		9	28	43	55	66	81	99
Numar angajati		133	433	765	993	1,120	1,140	1,396
Taxe colectate		-14	-12	2	0	9	10	16

Sursa: Analiza PwC

Acest scenariu conduce la următoarele efecte pe perioada recomandată de implementare (7 ani):

- Cifra de afaceri în sectorul IT este de așteptat să aibă o evoluție ascendentă pe perioada analizată, creșterea absolută a acestui indicator în acest scenariu față de scenariul de bază fiind estimată să se situeze în intervalul 336 - 389 mil. MDL la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de firme care operează în prezent pe piața din Republica Moldova este în prezent de 596 și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 695 – 711 la nivelul anului 7 de implementare;
- Numărul de angajați în domeniul IT este în prezent de circa 8.330 angajați și este estimat să atingă un număr situat în intervalul 8.725 – 8.958 angajați la nivelul anului 7 de implementare;
- Creșterea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul 0- 14 mil. MDL în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor aferente fiecărui an de implementare.

Scenariul 3.c presupune adoptarea unei cote unice de 13% situată în afara intervalului recomandat iar rezultatele implementării acestui scenariu a fost cuantificată și rezumată în cadrul tabelelor prezentate mai jos:

Scenariul "Cota unica 13%" - 65%		An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7
mIn MDL / unit.		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare	%	13%	13%	13%	13%	13%	13%	13%
					⇓			
Cifra de afaceri IT		1,780	1,970	2,140	2,410	2,690	3,053	3,423
Numar firme IT		592	583	576	570	566	560	553
Numar angajati IT		7,976	7,689	7,387	7,154	6,965	6,821	6,721
Impozite colectate IT		231	256	278	313	350	397	445
Variatie vs. scenariul de baza					⇓			
Cifra de afaceri		7	-5	-69	-67	-110	-125	-158
Numar firme		-4	-13	-20	-26	-30	-36	-43
Numar angajati		-65	-207	-356	-451	-502	-508	-608
Taxe colectate		7	6	-2	-1	-5	-6	-9

Sursa: Analiza PwC

Scenariul "Cota unica 13%" - 75%		An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	An 6	An 7
mIn MDL / unit.		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata efectiva de impozitare	%	13%	13%	13%	13%	13%	13%	13%
					⇓			
Cifra de afaceri IT		1,781	1,969	2,129	2,399	2,674	3,034	3,399
Numar firme IT		591	581	573	566	561	554	546
Numar angajati IT		7,966	7,657	7,334	7,086	6,890	6,745	6,631
Impozite colectate IT		232	256	277	312	348	394	442
Variatie vs. scenariul de baza					⇓			
Cifra de afaceri		8	-6	-79	-78	-127	-144	-182
Numar firme		-5	-15	-23	-30	-35	-42	-50
Numar angajati		-75	-238	-410	-519	-577	-584	-698
Taxe colectate		7	6	-3	-2	-7	-8	-12

Sursa: Analiza PwC

Comparația scenariului ce presupune implementarea unei cote unice de 13% cu scenariul de bază relevă o ușoară înrăutățire a situației existente în prezent (procentul de 13% fiind ușor peste nivelul superior al intervalului recomandat pentru rata optimă a impozitării), impactul cuantificat pe perioada recomandată de 7 ani de implementare fiind detaliat mai jos:

- Reducerea cifrei de afaceri în sectorul IT așteptată să se situeze în intervalul 158– 182 mil. MDL la nivelul anului 7 de implementare;
- Scăderea numărului de firme în domeniul IT astfel încât la nivelul anului 7 de implementare acesta este estimat în intervalul 546 - 553 firme;
- Scăderea numărului de angajați în domeniul IT astfel încât la nivelul anului 7 de implementare acesta este estimat la aproximativ 6.631 – 6.721 angajați;
- Scăderea cumulativă a impozitelor și taxelor colectate aferente sectorului IT, pe perioada celor 7 ani de implementare, așteptată să se situeze în intervalul 3 – 10 mil. MDL în valori nete prezente, utilizând rata fără risc a Moldovei pentru actualizarea sumelor calculate pentru fiecare an de implementare.

7.4. Impactul scenariului 4

Scenariul „alternativ cotei unice de impozitare” este identic cu scenariul 3.a. din punct de vedere al impactului cuantificabil, doar modul de implementare fiind diferit, mai exact atingerea nivelului optim de impozitare se va realiza nu prin introducerea unei cote unice de impozitare ci prin ajustarea cotelor actuale de impunere astfel încât nivelul total de impunere să se situeze în intervalul optim de 11,2%-12,2%. Scopul prezentei analize nu a inclus și o estimare a valorii efective a cotelor categoriilor de impozite și taxe care să conducă la o rată medie a impozitării situată în intervalul recomandat.

Din punctul de vedere al sistemului fiscal adoptat, sistem impozite și taxe multiple vs. sistem de impozitare unică, beneficiile și dezavantajele fiecărui sistem au fost expuse detaliat în cadrul Capitolului 5 - Analiza modelului impozitului unic.

8. STRATEGIA DE CONSULTANȚĂ

Inițiativa respectivă urmează a fi discutată cu părțile implicate, după cum urmează:

- Sectorul privat. Asociația Companiilor IT din Moldova și-a exprimat atitudinea față de crearea parcurilor IT, atât în discuții neformale, cât și în demersuri anterioare în adresa Guvernului. Astfel, în demersurile sale adresate Guvernului, în anul 2011, Asociația și-a exprimat îngrijorarea față de expirarea facilităților fiscale, precum și potențialul efect al neextinderii facilităților asupra creării parcurilor IT, care ar putea găzdui incubatoare de afaceri specializate, infrastructură pentru dezvoltarea aptitudinilor TIC, și ar putea oferi facilități de talie mondială pentru firmele TI/SFTI globale sau regionale pentru a le atrage ca loc de amplasare,
- Autoritățile publice vizate – Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Academia de Științe, vor fi consultate prin transmiterea prezentei inițiative la avizare,
- Avizarea proiectului de Lege de către Consiliul Concurenței este un moment esențial. Odată ce acordarea facilităților fiscale sau de alt gen cade sub incidența prevederilor privind ajutorul de stat, proiectul Legii urmează a fi avizat de către Consiliul Concurenței.

9. IMPLEMENTAREA

Deoarece crearea parcurilor IT nu presupune și construcția infrastructurii aferente din partea bugetului de stat, nu sunt prevăzute costuri administrative inițiale.

Implementarea Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației va fi coordonată de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor cu implicarea mai multor instituții:

- Organizația de Promovare a Exportului din Moldova, care va fi responsabilă de promovarea și difuzarea informației referitoare la facilitățile acordate întreprinderilor din Moldova și atragerea investitorilor.
- Autoritățile administrație publice centrale interesate, care vor fi implicate în facilitarea obținerii tuturor actelor permissive necesare și examinarea oportunității acordării facilităților, în cadrul comisiilor speciale create în acest scop.
- Autoritățile administrației publice locale interesate, care vor fi implicate în coordonarea procesului obținerii tuturor actelor permissive necesare.

Din perspectiva cadrului legal necesar, implementarea Legii va implica necesitatea elaborării și adoptării modificărilor și completărilor la următoarele acte legislative de bază:

- Codul Fiscal,
- Legea cu privire la tariful vamal,
- Legea anuală a bugetului de stat,
- Legea anuală a bugetului asigurărilor sociale de stat,
- Legea anuală a fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală,
- Alte legi ce reglementează funcționarea sistemului public de asigurare socială și medicală.

10. INDICATORII DE PERFORMANȚĂ

Pornind de la criteriile de performanță stipulate în **Planul de activitate al Guvernului pentru perioada 2011-2014**: creșterea volumului total al vânzărilor în sectorul TIC cu 8 miliarde lei până în anul 2014; creșterea până la sfârșitul anului 2014 a volumului exportului produselor și serviciilor TIC cu 450 milioane dolari SUA ; și guvernare mai transparentă și eficientă, sectoarele învățământului și ocrotirii sănătății modernizate, patrimoniul cultural disponibil on-line, utilizarea comerțului electronic, se poate monitoriza implementarea prezentei inițiative prin intermediul următorilor indicatori:

- Ponderea sectorului IT în PIB,
- Numărul de parcuri IT create,
- Ponderea parcurilor IT în sectorul IT din Moldova,
- Volumul total al investițiilor în capital fix în industria IT,
- Volumul total de vânzări al rezidenților parcurilor IT,
- Volumul total al exporturilor rezidenților parcurilor IT,
- Creșterea numărului total al angajaților rezidenților din cadrul parcurilor IT,
- Creșterea numărului de firme ce activează în domeniul IT,
- Creșterea impozitelor și taxelor colectate la buget.

Monitorizarea acestor indicatori va permite ajustarea cadrului normativ aferent în cazul unui de impact diferit de cel așteptat.

11. DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE ȘI TERMENUL DE ACȚIUNE A LEGII

Se propune ca legea să fie aprobată în trimestrul II sau cel târziu în trimestrul IV al anului 2014 (potrivit Planului de acțiuni ale Guvernului pe anul 2014).

Se propune ca Legea să intre în vigoare de la 1 ianuarie 2015. Către data respectivă urmează a fi elaborate și aprobate modificările la acte legislative sus-menționate.

Conform analizei financiare efectuate prin considerarea efectului măsurilor fiscale la nivelul celorlalte țări analizate, inclusiv Republica Moldova, perioada de implementare a măsurii de stimulare a sectorului IT recomandată este de 7 ani, avându-se în vedere primul an în care variația cifrei de afaceri la 1% variație rată medie impozitare devine pozitivă, deci efectele măsurii dispar (anul 7 de implementare – pentru mai multe detalii vezi capitolul 4). Analiza efectuată relevă necesitatea menținerii acestor stimulente pe o perioadă de minim 2 ani, anul 3 de implementare reprezentând primul an în care suma colectată a impozitelor și taxelor este mai mare decât în scenariul de bază (anul 3 de implementare – pentru mai multe detalii vezi capitolul 3).

**12. Anexa nr.1: ANALIZA MODELULUI IMPOZITULUI UNIC ȘI A FACILITĂȚILOR LA IMPORT
PENTRU REZIDENȚII PARCURILOR DIN INDUSTRIA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIEI**